

5
191

کانونی هنر و نمده بیانی کربکاری کوردستان

پاییزی ۱۳۶۲ (۱۹۸۵)

؟ لاده و ن لاده لاده	۱
رومه لنت لوب	
ن لستاره ز ن لستاره ز لستاره ز	۲
زوه ل زوه ل زوه ل	
ن لستاره ز ن لستاره ز لستاره ز	۳۱
(میش) ز لستاره	۳۲
(میش) زوه ل زوه ل زوه ل	۳۳
! ز لستاره زوه ل زوه ل زوه ل	۵۶
زوه ل زوه ل زوه ل زوه ل	۷۶
زوه ل زوه ل زوه ل	۶۵
زوه ل زوه ل زوه ل زوه ل	۳۸
زوه ل زوه ل	۶۸

پشته زنگ

کا نوونی هونه روئه ده بییا تی کریکاری کوردستان

پاییزی ۱۳۶۴ (۱۹۸۵)

- ۱ گوشاره که مان چ ده کا ؟
به یان نامی
- ۹ کانوونی هونه ر و شه ده بیاتی کریکاری کوردستان
پیره وی نا و خوی
- ۱۹ کانوونی هونه ر و شه ده بیاتی کریکاری کوردستان
سیاس (شعر)
- ۲۳ کاروانمان به ره و کوی ده چی (شعر)
- ۲۷ خاک به سهرتان فرمانده هانی جمهوری ئیسلامی!
- ۳۵ دو و کورته گوزاریش
- ۴۷ دربار هه نر
- ۵۹ نکاتی در نقد یک پوستر
- ۸۲ خانه من (شعر)
- ۸۷

کتابخانه ملی جمهوری ئیسلامی

کتابخانه ملی جمهوری ئیسلامی

کتابخانه ملی جمهوری ئیسلامی

گوفاره که مان چه ده کا؟

بهر و در ده کردنی فدره هنگی و هونری کومه لانی بهرینی
 کریکار و زحمه تکیش به روح و نا و هروکی خه باتی ناشتی
 هه لنه گری چینا به تی ، به روحی نا مانج بهر و هری و
 سوسیالیزم و زرگاری به شهر بیست ، پیوستی به کس
 حاشا هه لنه گره ، هه ریستاله واقع نا له گه ل که ما -
 یتی به ک له م زه مینه به نا به ره هرووین که هه
 خه بات تکار یکی ریگاری زرگاری چینا کریکار نه ک هه ربه
 ناشکرا همتی بی ده کا ، به لکوو له وه نا گاداره که
 پیوسته هه نگا وی ده سی به جی بو وه لامدا نه وه به م
 پیوستی به هه لگری .

ئینسان ، بووه تا بووه نژی ده ورو بهری و شهرایتی مسان و
 نه ماننی راسا وه و تیکوینا وه به سهری نا زال بی .
 چینا کریکار - وه کو چینیک که - نه ک هه ره یج قا زانجیکی له
 هیچ چه شنه نا بهرا بهری و سته میک له کومه ل با نیده ، به لکوو -
 ره وتی روولنه پیشی زال بوونی ئینسان به سهره موو شهرایتی مان
 و نه ماننی خوی نا بهر به ره و نه وه ده روا که هم چینه ده سلاتسی
 کومه ل به دسته وه بگری و خه بات له نژی هه رچه شنه بی به شتی و
 بهر ته سکی به کی ژیا نی به شهر به ره و پیش بهری ، ره خه به کی هه م
 لایه نه ی هه به له شهر شرایتی مان و نه ماننی ئینسان به گشتی -

چ کومه لایه تی و چ سروشتی - ... وه به هوای زاک بون به - هر
بهترین ترین مهیدا نه کانی هستی شدا - له باری میژوویی یسه وه
بیگری - تالاهلگری پیشرووی نه وهی به شهره له هموممه یدا نه کا -
ندا .

له مهیدانی هونه ریشدا تیکوشانی نینسان نژی شهراییتی مان و
نه مانی ، به تاییه نژی شهراییتی کومه لایه تی ، پیوستی به وه یه که
هم چینه تالاهلگری بی ، بو نه وه ی له هر چه شنه به نند و
به یوه نندی قازانج و به رژه وه نندی چینه کانی تر - که له گول ستم و
چه وسانه وه مالوایی ناکن - قازادو رزگاری .

به نریژایی سه دسالی را بوردوو هم پیوستی به له به ره همی
هونه ری پیشروانی هونه رمه نندی هم چینه وه یا هونه رمه تدا نیک دا
که که لک یان له نیو نیشانی هم چینه وه رگرتوه تا هونه ره که یان
با یخ دارو موخته بهر بکه ن ، رنگی دا وه ته وه ، به لام هونه ری
کارگری هیشتا خاوه نی سوننه ت و نه ریتی خارا وودریژخایه نی وه
نیه که بتوانی خوی له سوننه ت و نه ریتی چینه کانی کون بیاریزی
ته مروغ له م شورشه دا ، له م شورشه زیندوو جهنگا وه ره دا ، شورشیک که
تاوا له ریوه وی به ره و پیشی خوی دا به م گوجو به م خیرایی به
چا وی کومه لانی کریکارو زحمه تکیش له مافی خویان له تا مانجی
خویان له جیگای کومه لایه تی نیستا یان وداها توویان و سه ره نجا میش
له راسپارده ی میژوویی و رزگاری به خشی خویان روون ده کا ته وه ،
هیشتا کاتیک کریکاریکی هزاروتیکوشه رچا وی تازه له خه وه هستا وی
ده گلوفی و به گورانی یه ک دهنگ ههل ده بری وه یا شیعریک له سه ر
زاروت وویره ده کا ، قسه وئا مانجی چینه غهیره برولیتره کان -
ته نانه ت - قسه وئا مانجی دوزمنانی خوی به زاروزمانسی دادی .
دوزمنانی کریکاران ، لایه نگرانی ستم وکویله تی به سووک کردنی
هونه ر ، به ته خدیروگیژ کردنی کومه لانی ستم مکیش ، چه ک کردنیان له
باری معنه وی به وه و چاندنی تووی تا هومیدی و پشت به قهزا و

قدهر بمستن له دلیان دا ، به و مه بستمه ی که عشق و هیوای گه ه
به تیکوشان و رزگار بوونی له دلیا بسرونه وه ، زیاترتوانیویا نه
دمه لاتی کومه لایه تی خویان را بگرن ، بهرا نبه ربه وه ، هیشتا
کریکارانی نا گاه هونهر مه ندانی نا زاده و پیشه و بو خولقا ندنی
به ره می هونهری وه ها که نا مانجه به رزه ئینسانی به کانی خویانی
بی به یان بکن و له خه و شر و خالی بوچوونی کون و گهنده لای
بورژوایی له مه زه هب له ناسیونا لیزم له شووقینیزم و له هه
چهنه بوچوونیکتی ته خدیو هینهر و له گیزه وه بهر دوربی - له
قدهر چا وهر وانی مان له م شورشه و لی وه شا وه بی ته م شورشه -
پیشره وی بان نه کردوه .

بهردان به بزووتنه وه یه کی خولقینهری ته ده بی و هونهری
کارگهری ، گه شه دان به هونهر و ته ده بی کارگهری ، به هوی ته شووق
کردن و بیک هیئانی نیمکانا ت بو بلاو کردنه وه ی به ره هم و خولقا و
هی هونهری - که رووی له زیان و تیکوشانی چینی کریکار و کومه لای
نی ستم دیده ی کومه لای بی - وه هه روه ها نه قدو ره خنه گری له
خولقا وه و به ره هم - رووله په روره کردنی فه ره هنگی کومه لانی
به رینی کریکار و زحمه تکیش ، به گیانی نا مانج خوازی سوسیالستی
و گیانی بی ناشتی یا نه له گه ل ستم و نا بهرا بهری - پیوستی به
بزووتنه وه یه کی ریکخرا و بووه بیک هیئانی کانوون وه لای نیمه یه
به م پیوستی به . کانوون پشتی به ته جرو به ی تا ئیستای هونهر و
ته ده بی شورشگیر و کارگهری کورستان و ده سکه و ته با به خ داره کانی
ته ده ب و هونهری جیهانی به ستمه و به ته رکی خوی ده زانی کسه
پیشره وی تا ئیستای تیئوری مارکسیستی هونهر و جوانی - ناسی
و ره خنه گری بنا سیمته وه و به ره و پیشه بروا . به که م ههنگا وه کانی
بهردان و گه شه دان به بزووتنه وه یه کی خولقینهری ته ده بی و
هونهری کارگهری و گه شه دان به ره خنه ی دارپژرا و له سهر تیئوری
مارکسیستی ده بی .

کا نوون تہو کارہ بہو شیوہیہ دہباتہ پیش کہ بہشو کفو و
 تیبی ہونہری وہ کوو تیبی شانوو کوری موسیقا و شتی و
 ریگ بخا و روولہ خولقا ندنی ہرچی پر باہخ ترو برسہ مہرتی
 بہرہمی ہونہری تہو جوقہ ی بہیان نامہ کہ مان دہلی و بلا و
 کردنہ وہی تہم بہرہما تہو ہر وہا بلا و کردنہ وہی گوٹار یکی
 تاوا بو ہیدایت کردن و رینوینی و را بہری کردنی خولقینہ رانی
 تہم بہرہما نہ (چ تہوانہی لہ نیو کا نوون دان یاخو بہ گشتی لہم
 شور شدہا بہرہمیک دہ خولقینن) ، بہرہو پیش دہبا ، تہم گوٹارہ
 دہیہوی بہ مہبستی ہرچی زیاتر روون کردنہ وہی تہو تہرکانہ ی
 بہیان نامہ دہی نیتہ پیش پی مان سہر لہ دم کہ وتہ کانی ہونہر مہ
 ندان و رخنہ گرانی مہزنی جیہا نیش ہل بینیتہ وہو لہ پینسا و
 ناسینی ہرچی روشن تری تہو ہونہر ہا کہ باسی تا مانج
 رزگار بوونی بہ شعر لہ ہرچہ شتہ ستم و نابہرا بہری پیک
 دہکا ، تی بکوشی ، ہر وہا تہو بہرہما نہی کہ ہا و گیانی
 ناوہروکی بہیان نامہ بی وہیا بہ گشتی دم کہ وتہ کانی تاہستای
 بہ شعر لہ زمینہ ہدا ، بداتہ بہر رخنہ گری و لیکر لینہ وہ؟
 گرینگتر لہ ہموو تہما نہر بہ بلا و کردنہ وہی بہرہمی نووسرا و
 وہ کو شیرو شانو نامہ و داستان و شتی وا ، ہر وہا بہرہم
 وہ کہ نقاشی و وینہ و تہرچ و کاریکا تورو پوستہر ہتا لہ
 توانای دابی بہرہ بہ خولقینہری ہونہری دہا و بہرہرہہ کردنی
 چہرہ یانی ہونہری سہر بہ بہیان نامہ ی لہ بہر چا وہ ، بہ بیان
 نامہ ی کا نوون لہم ژمارہ ہدا چاپ کرا وہ و تا شناہتی بہکی گشتی
 سہبارہت بہ تا مانج و مہبستہ کانی کا نوون بہ خوینہران دہا
 تہما سنامہ (بیرہوی نا و خوی) کا نوونیش ہر لہ ژمارہ ہدا ہا تووہ و
 بینای تہ شکیلا تی کا نوون و ماف و تہرکی تہندا مان ، وہ بہ گشتی
 بلینن ، بیوہ ندی نیو خوی کا نوونی روون کردوہ تہوہ
 تہو ہنگا وانہی کہ گوٹارہ کہ مان لہم دہرہ ہدا لہ پیش

۱. کانوون (بهه موولایه نیکیه وه) بناسینی ؛

وهك باسما ن کرد هه رتستا تیکوشانی کانون له زه مینه ی جورا و
جوری وه کوو شانوو و موسیقا و شیعرو داستانی کورت و وینا و
رهخنه گری نا بهر قه راره و له مهیدانی دیکه ش وه کوو فیلم و تهرج
و کاریکا تهر و شتی وا نا به ته ماین ده ست به تیکوشان بکه یسن *
تهم کانوونه له هه مان کاتدا که به گشتی ده سکه وتی هونسه رو
رهخندگری هونهری له پانایی جیهانی له بهر چا وه و پشتی پی
به ستوه هه رتستا ش تهجرو به کانی تیکوشانی هونهری شه ش سالی
را بهردووی شورشی کوردستان - ته وه ی رووی له رزگاری کریکاران
و زهمه تکیشان بی - له بهر ده ستی دایه * له م نووسرا وه کورت
نا ناساندنی هه موو ده وانه نا گوئجی به لام به کورتی ته وه ی شایا -
نی باس بی ته مانن و نیشان دانی کومه لیک شانو گهری و پیک
ها تنی کوری شانوو لریژه دان به و کاره ، دانان و بلا و کردنه وه ی
سرود و نا وازی شورشگیرانه و با بهتی جه ما وهر و پیک ها تنی کوری
موسیقای بانگه واز و لریژه پی دانی ته و تیکوشانه ، شیعرو
سرود و داستان که به جیا وازیان به هوی بلا و کرا وه کانسی
کومه له و دهنگی شورشی تیرانه وه بلا و بوونه ته وه و سه ره نجا میس
ته و هه رل و تیکوشانه بهر ده وامه که بو ریکخرا وکردن و بهر وه رده
کردنی تهم جه ره یانه ی هونهری شورشگیر کرا وه و له وانه بلا وکرد -
نه وه ی گو قاریکی فارسی به نا وی * هنرا و انقلاب * که ته نی
ژماره یه کی ده رچوو *

۲. هونهری کارگهری و شورشگیرانه بناسیته وه و

به پی توانا یارمه تی به گه شه ی بکا ؛

بیجگه له وه ی که تهم مهیدانه تا بی بهتی به - وه کوو هونهری

کارگه‌ری وه کو هونه‌ریک که رووی له رزگاری به کجاری ئینسان
بی - هیشتا کهم ناسراوه ، کانوونی ئیمه‌ش پی له وه ده‌نی که له‌م
زه‌مینیه‌دا تازیه‌کاره و زیاتر به شوین دوزینه‌وه‌ونا سینه‌وه‌ی دوو -
باره‌ی وه و شتانه‌وه‌یه که بسپورانی ئهم مه‌یدانه روونیان
کردوه‌توره . بویه‌ش ، گهرچی ئالای به‌یان نامه‌مان هه‌لکردوه به‌لام
له ده‌سته‌نگی مان له‌م سه‌ره‌تای تیکوشا نه‌مان دا ئاگادارینن و
ویرای تیکوشانی بی وچانی خومان بو نه‌هیشتنی ئهم ده‌سته‌نگی به
ده‌ستی یارمه‌تی هه‌ر هونه‌ز مه‌ندیکی پیشه‌وه و هه‌ر مه‌خه‌گریکی
شورشگیر به گهرمی ده‌گوشین .

۳. به بلا و کردنه‌وه‌ی به‌ره‌هم و خولقاوه ، هونه‌رو ئه‌ده‌ب
به‌ره‌و جواب‌دانه‌وه به‌پیویستی جه‌ماوه‌ری خه‌لک به‌ری و
له‌و بابه‌ته‌وه‌بو قوول و به‌رین بوونه‌وه‌ی تی بکوشی ؛

ئهمه به‌کیک له‌ گرینگترین سه‌رکه‌کانی ئیمه‌یه‌وله راستی نا
پالپشتیکی موعته‌به‌ر بوونی گوفا‌ره‌که‌مان و کانوونه‌که‌مانه . له‌م
بابه‌تمه‌وه هه‌ر چه‌ند ده‌زانین که تازیه - کارین به‌لام ته‌وه‌ش ده -
زانین که وه به‌ره‌مانه‌ی خولقاون به‌ئا‌شکرا روویان له ئاما‌نج
و مه‌بسته‌کانمانه و به‌هیوا‌ین له‌مه‌وداوش له‌م مه‌یدانه‌با به‌ره‌و
بیشتر بچین .

۴. له‌مه‌یدانی ره‌خنده‌داتی بکوشی و ریگا‌خوشکه‌ری
پیشه‌وه‌ی و هه‌وی لا‌چوونی کوسیه‌کان بی ؛

چوونه سه‌ره‌خه‌گری نروست و پرولیتیری به‌ره‌مه‌که‌مان
به‌کیکی تر له‌ گرینگترین سه‌رکه‌کانمانه و پالپشتیکی تره -
موعته‌به‌ر بوونمان له راستی گوفا‌ره‌که‌مان و کانوونه‌که‌مان
له سه‌ر دوویی ده‌روا که به‌کیان خولقا‌ندن و بلا و کردنه‌وه‌ی به‌ره‌

همی هونهری سهر به بهیان نامهیه و هوی تریان رهخنه گسوی
پرولیتیری به له بهرهمهگان چ نهم بهرهمانه وچ بهرهمی دیکه
که رهخنه لی گرتنی ریگا که ره هوی پیشه وی بی و کوسپ له بهرپیتی
هونهرمهندان و هونهریه روهان و کومه لانی بهرینی کریک سارو
زهحمه تکیش (له پینا و یه کیه تی و ریگ و بیکی و ها وئا ههنگ
بهره و هونهری شورشگیرونا) لابه ری *

لهم گو قاره دا دهنگ و باسی چالاک یه گانی کانوون وده ننگ و
باسی چالاک دیکه لهم مهیدانه دا و گوزارش هبارت بهم
چالاک یانه بلاو ده کریته وه *

ژیان و هونهر و بهرهمی هونهرمهندان شورشکیر گه لیک
تهجرو بهی پر با یهخی تیدا یه که چوونه سهریان بو بهروره ده کردن
و هیدایهت کردنی چالاک یه گانمان به که لک و سه مهر - بهخش ده بی
له بهرته وه تی ده کوشین له همر ژماره یهک دا هونهرمهندان لهم
لهم چمشنه (چ شهوانه ی له شورشی کورستان نا بووبین ، چ هو -
نهرمهندان تر که زیانیان لهم باره وه شتیکی بو فیروون تیدایی)
بناسینین *

به گشتی بلیین گو قاره که مان رووی له تهفسیر کردن و ته بلیغ
کردنی بهیان نامه و پهره دان و گمشه دان و قول بوونه وه له
هونهر و شه ده بی کارگهری دا و راکیشانی هونهرمهندان و هونهر -
پهروه رانیکه که ده یانه وی لهم مهیدانه دا چالاک یه کی سه مهر بهخش
بنوینن .

کمانیک که بوچوونی سهر بهخوی پرولیتیری ده که نه سهر
دیری تسیکوشانی هونهری خویان ، که سانیک که ده یانه وی له همر
چمشنه خهوش و خالیکی فورهنگی چینه گانی تر دوور که ونه وه و همر
چمشنه سازشیک له گه ل بیروبا وهر و نیده ی وها که بهرانی بهر به
سه م و نا بهرا بهری سهر دا ده نه وینن له خو دوور ده خه نه وه ، کمانیک
که هونهری شورشگیرو کارگهری ده نینه جیگای شه و هونهرانه ی که

له گه با وهری پرتو کاوی مه زه بی و ناسیونا لیستی و نهریتی
کون به ته وای ما لای بی یان نه کرد بی

سوره نجا میش با بلین گو قاره که مان به یار مه تی مسادی
و معنه وی خوا زیارانی هونری شور شگیر هیوای به ستوه و خوشبین به
پیشه وی و سهر که وتن له ریبازی به دیهینانی به یان نامسو
تا مانجه گانی کا نوون بی و چان تی ده کوشی

و کتایه و نه و لا ریا لای ریا کایه لای کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه
و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه و کتایه

به بیان شاه می

"کانوونی هونەر و نه ده بیاتی گریکاری گوردستان"

چینی گریکارو کومه لانی زحمه تکیش له ئیران سهرباری بی
 بهشی له بهر بچووونیکی شیا وی ئینسان هکوله واری روژ له گهـل روژ
 زیاتو، کاری تاقت پرووکین، بی بهشی فهزهنگی و معنه وی بی
 ئازاریان دهدا، هم هوزه مهزندی دایهینران و خولقینران بی
 هه موو و نیغه تهکانی کومهل، نهک ته نیا لهشیان نهنگا و تهـه
 نه تهنرا وی تیرو تهوری چهوسا نهوه و سهمی سهرما بهیه بهه لکوور و
 و همیشیان بی وچان له ژیر ههیلای خورافات و خهیا لات و فهـر
 ههنگی کونه بهرستانه ی بوژوازی دایه .
 بوژوازی له ئیران بهه دریاوی ژیا نی خوی جگه له وهی خهفه
 قان و سانسوری بی بهردهی به سهر هونهر و نه ده بیاتی شورشگیرا
 نهدا سهپا ندوه و هونهر مهندان تیکوشه ی سهر کوت کردوه، بهـه

بلا و گردنه‌وهی هونهری گندهل ، به پشتیوانی کردن له هونهریک که
خزمت به ما نه‌وهی نیز اما که‌ی ده‌گا ، هوبه‌وری خوش کردن بسو
گه‌ندا وی هونهری له ریگای کاسی کردنی کومه‌لانی زه‌حه‌تکیش وستهم
لی کراوه چه‌ک کردنی مه‌عنه‌ویی یان و چاندنی تووی نا هومیسدی
و رهش‌بینی له ده‌روونیان نا ، به مه‌به‌ستی خنکاندنی هومی‌سدو
هیوا به خه‌بات و رزگاری هه‌ولی نا وه‌بوژوازی ده‌سه‌لاتدار له‌سه‌مای
دزیوی جمهوری نیلامی نا به یاشه‌روک کردنی تلته‌ی گه‌نی‌سوی
مه‌زه‌ب و خورافات و به‌بلا و گردنه‌وهی جا هیلیمه‌تی سه‌ده‌کانسی
نا و هراست هه‌ولی نا وه‌ره‌گ وریشه‌ی هه‌رچه‌شنه هونهریکی شورش‌گیر و
پیشه‌و وشک‌بکا ، زمانی سووربیری و قه‌له‌می تیکوشه‌ر بشکینسی *
له به‌رانبه‌ردا هونهریکی گنده‌لی نیجگار کونه‌به‌رستانه‌ی سه‌
پشت ته‌ستوری مه‌زه‌ب به شیوه‌یه‌کی به‌رین و بشووی له پینا و جی
به جی کردنی ته‌رکی خه‌رفاندن و سه‌رکوتی بوژوازی یا نه‌دا ، له
پینا و شه‌ر و کوشتاردا و بو‌داسه‌پاندنی تاریک‌تانیک له‌فهره‌نگی
روژ ره‌شی هینه‌ر به سه‌ر کومه‌ل نا ، به ده‌ته‌وه گرتوو *
به سه‌ر هه‌لدانی شورشی سالی ۵۷ و سیاسی بوونه‌وهی کومه‌لسی
ئیران له جه‌نگی بوحرانی شورش‌گیرانه‌دا ، هونهر و ته‌ده‌ب
زیات‌تر له جاران کیشرایه مه‌یدانی خه‌باتی سیاسی - کومه‌لایه‌تی *
جوریک له هونهری گنده‌لی بوژوازی ، هونهری ده‌وله‌تسی و
ده‌ریاری له گه‌ل ته‌و رژیمه‌ پاشایه‌تی به‌ی که پاریزرگاری لی
ده‌کرد چوه‌و زیلدانی میژوه‌وه ، ده‌ور و دووکانی هونهری
گنده‌ل هه‌له‌پچرا و له‌سایب دیموکراسی به‌ک نا که له
را به‌رینه‌وه سه‌ر چاوه‌ی گرتبوه‌و، هونهر و ته‌ده‌بیاتی شورش‌گیر و
کریکاری له ده‌ره‌تانیکی کورت‌خایه‌ن نا توانی وه‌ک پزیک
له نیوان دووتاریکی نا بشه‌وشیته‌وه * هه‌رچه‌ند ته‌م سه‌ره‌وشانه‌وه
هونهری و ته‌ده‌بی به‌په‌رده‌ی خه‌فه‌قاتی ره‌شی جمهوری نیلامی
به سه‌ردا کیشرا ، به‌لام چیننی کریکاری ئیران به چوژوری

ههلسوورا وانهي خوي له مهيداني شووش و خباتي شووشگيرا نهدا ،
زه مينه ي مادي و ههل و مهرجي له باري بو گهشه و ههلداني
با لقوه ي هونرو نه ده بيبات و فهرهنگي تا بيه تي خوي كسه
و هلامد ره وه ي پيدا ويستي كومه لاني بي بهش بي ، پيك هينا . له
كورستانيش له بهر رووناكي بهره و ام بووني بزوتنه وه ي
شووشگيرا نه و بهره گرني ديموكرا تيزم و راديكاليزم و
بزوتنه وه يه دا ، نيمه شاهدي سه ره هلداني چرو ي هونرو و
نه ده بيباتيك بووين كه به خيرا بي چوره نا وجه ما و هرو چيگاي
خوي له نيوياندا كرده وه .

به لام به له بهر چا و گرني نه وه كه بهره رده كردني
فهرهنگي و هونري كومه لاني بهريني كريكارو زحمه تكيش به
روح و نا و روكي خباتي ناشتي ههلنگري چينا يه تي ، بهره وحي
تا مانج بهره وري و سوسيا ليزم و رزگاري به شهر بيست ، بيويستو-
يه كي حاشا ههلنگره ، ههلستان له واقع دا له گهل
كه ما يه سي يهك له م زه مينه يه دا بهره و رووين كه ههل خباتكاريكي
ريگاري رزگاري چيني كريكار نهك ههل به ناشكرا همتي بي دهكاه
بهلكوو له وه تا گا داره كه بيويسته ههلنگاي دهس بهجي بسو
و هلامدا نه وه به م بيويستي به ههلگري .

به م بونه وه زماره يهك له هونرو به ندان و نووسه راني
كومونيستي كورستان به له بهر چا و گرني نه و راستي به كه
چيني كريكار به بيبي نهركي ميژويي خوي له گوريني جيهان و
بنيات ناني جيهان يكي نوي دا ، تا قه چينيكه و اتواناي
خولقاندن و گهشه پيداني هه مه لايه نه ي توانسته بهره كه انسي
ئينساني هه به و به ناچار ده بي له مهيداني هونرو نه ده ب و
فهرهنگي كومه ليش دا به ئالاي جيهان بيني سه ره به خوي خويده وه
دهست بداتنه خباتي چينا يه تي و به گز بهر و ازي دا بجي مها تينه
سهر نه وه كه به پيك هيناني " كائوني هونرو . . . " ههلنگا و

بنیینه هم ریگایه عیسه له سر نه و بروایه بین که :
 له بهران بهر هموو نه و بوچوون و ره و ته هونریه بوژوایی
 و ورده بوژوایی یاندا که ئیستا هههه ، هونری کریککاری
 ده بی وهک ره و تیککی هونری دیاریکرا و سه ریخو هه و تیک که
 له روانگه ی جیهان بینی و بهرزه وهندی چینی کریکاره وه ده روانیته
 هونره ، بینه مهیدان وه پرولیتاریا و نه و هونرمه ندانه ی که
 سه به پرولیتاریان ده بی له جه بهی هونرو نه ده ب و فده ههنگ
 یفدا له دژی بوژوایی خهبات بکهه .

ئاما نجی هونری هم سه رده مه ، ئاما نجی هونریک که بتوانی
 له خهباتی کومه لایه تی سه رده می ئیمه دا بهشتار بی ، ئاتوانسی
 شتیکی که مقرر له رهت کردنه وهی مه و جوودییهت و نه ورشه کانسی
 کومه لی بوژوایی ، وه مؤژده دانی سه ی روژی به دور له ستهم
 و چه وسانه وه و دهه لانی چینایه تی بی . مؤژده دانی کومهلک که
 تییدا نه زمی ئینسانی به شه رییه تی ئازادی زال به سه رته بیعه ت
 و به سه ر چاره نووسی خویدا بهر قه راری ، کومهلک که تییدا
 ته کا مولی ئازادانه ی هه رکس مه رجی ته کا مولی ئازادانه ی
 هه موانه . ریگای گه یشتن به دونیایه کی وا ، به فه وتان دنی
 نیزامی سه رمایه داری له ری شورش سوسیالیستی به وه نه بی
 هه موار نابی و نه م شورش مه زنه کومه لایه تی به شه به هیسه زی
 چینی کویکار نه بی وه دی نایه . نه و فا کتوره سه ره کی به ی که
 له جیهانی کوتایی سه ده ی بیسته م دا چاره نووسی ئال و گه
 کومه لایه تی به کان و ههروه تر ره وتی ئال و گوری فده ههنگ وه ونه
 دیاری ده کا ، خهباتی چینایه تی ئاشتی هه لنه گری نه و چینیه یه
 له ربزی پیشه وهی خهبات و شورش به ک له دوی به کی هه موو
 بی به شان و زور لیکرا وانی کوره ی نه رزدا .

که وایه هونرمه ندانی پیشه وه و شورشگیری هم چه رده له
 راستی دا کهسانمکن که توانا و لیها توویی دا هینه رانه ی خویان

له بزووتنه وهی مهزنی چینی کریکار و نامانجی وزگاری بهخشی
 دهو چینه همل ده بیکن . که له پووری بهرترین و به ترخترین
 دمسکه و تهکانی بییری به شهر به چینی کریکار دهگا . چینی کریکار
 خاوه نی جیهان بینی به کی زانستی به و نه و جیهان بینی به
 توانای ته وهی بی ده به خشی که به که لک و هرگرتن له دمسه که وتانه
 همیشه به بهرترین لووتکه ی گمده ی بییری به شهری دا هه لگه ری .
 هونری کریکاری ده بی ریپوارانی ریگای هونره ، لایه نگرانی
 و اینانی هونری و هونره مندانی هوشیار و خاوه ن فره هنگی
 کومهل که له و همل و هرجه مهینه ت بارو کپ ونزم و غه به
 نینسانی به دا واله دسه لانی فره هنگی کونه به رستانه ی بوژوا بی -
 به وه سه رچا وه ی گرتوه ، گیروده ی بوچوونی رهنگا و رهنگی هونری
 گنده لی بوژوا بی بوون ، له زه لکاری هم بوچوونه و له خو
 خریک کردن به هونری که وه که له نه جام داخمه ت به پتسه و
 کردنه وه ی و نریزه پیدانی هم دنیا ی دیلیه تی و کویله تی به
 دهگا ، و هرگیریته وه و دستیان بگری که بینه سه ر شاری هونریک
 که له خمه ت گورینی کومهل به شهری دا به .

* کانوونی هونره ... * به وه فا دار بوونی بی هم لاو ته ولا به هم
 هملو یسته ئوسوولی به دهره ق به فره هنگ و هونری پرولیتیری
 مه وجودی به تی خوی را ده گه به نی .

* کانوونی هونره ... * ریخراویکه که له سه ر بنچینه ی هم
 به یا تنامه به نامه زراوه و به پشتیوانی دمسکه و ته به ترخه کانی
 نه دب و هونره وه به بهشت ئوستوری ته و ههنگا و انسه ی وا
 تیئوری مارکسیستی له مه یانی جوانی ناسی و ره خنده به ره و بیستی
 هملگرتوون (وه نیمه ناسینه وه و فیو بوونیا ن به ته رکی خومان

ده زانين (کاري خوي دمت پي ده کا و له په که مين ههنگا وکاني نا
پي دهنپته مهيداني " پوره پيداني بزوتنه وه په کي راهينا نسي
ته ده بي و هونري کريکاري " و " پوره دان به ره خنله —————
بنچينه تيئوري مارکسيستي " .

مه بست له پوره پيداني بزوتنه وه ي راهينا ني ته ده بي و
هونري کريکاري پور پيدان و گه شه پيداني هونرو ته ده بي يا تي
کريکاري په به هوي هاندان و پيک هيناني دهر فت بو . بسلا و —
کودنه وه و ناساندني ته و بهر هم و دسکاره هونري و ته ده بي يا —
ته ي که له پينا و زبان و خباتي چيني کريکار و جه ما وهري زور —
ليکراودان .

هونري کريکاري هونري چيني کريکاري هورده م نارازي په
چينک که به حوکمي جی و شويني عيني و کوملايه تي خوي ل —
کومل دا هورده م له دزي ستم و چه وسا نه وه و بي مافي و مه ينه ت
و کوله مهرگي مادي و مه عنه وي کوملي سه ما په داري خبات ده کا .
شم هونره له هه مان کات دا ره نگدا نه وه ي ثا مانج و ثاره زوي
ثا زا ديخوا زانه ي نينساني بي بهش و دهر ته نگ ، ثاناي ستم مکيش ،
ميلله تاني زور ليکرا و وه موو ته و نينسانه به شه فانه په که
رزگار بوون له شه لاق و کوت و بهنده رزگار بوون له کويله تي و
ههلا وار دن ، رزگار بوون له تاريخي و به سووک ته ماشا کردن به
مافي مسوگر و ثا مانجي به رزي خويان ده زانين .

هونري کريکاري ، هونريکي روله پيش و هورده م له بوون و
چووندا په که به دور له نا هوپيدي و رهش بيني ، ره هاله کوت و
بهندي خورافات و ههلا وار دني مه زه بي و ميللي و جينسي ، و ه
رزگار له زنجيري نه ريت و داب و دستور و ته خلا قياتي رسمي
کومل که لمهر بناغي دمه لاني ستم کارانه و کونه په رستانه ي
چينه داراگان دانراون ، جيهاني پر ثال و گورو نه سره و تيووي
دور و دور و ثا مانجه به رزه کاني نينسان تيدا ره نگ ده اته وه .

هونەر و ئهدهبى پيشره وى كريكارى ئه و هونهره ئا وينه ئاسا يه
 نيه كه به زنى روونا وه كان و ديار ده كانى مهيدانى ژيان بتوينى ه
 بهلكوو ئه وهى مه بستمه به ناخى روونا و كان داروچى ، بيان خاتمه
 بهرچا و وسهره نجام بيا نگووى . با بهتى كارى ئه وه هونهره ،
 ههروهك زانست و فلهسهفه برينتى يه له هه مووجيهان له روانگه ي
 ئينسانى چالاكى نهمه و تووه وه . ئينسانىك كه به پراتيكى خوى بى
 وچان جيهان به ره و رزگارى ، به ره و جى و شوينى به رزتره ، ده گووى .
 هونهر و ئهدهبى كريكارى رووى له جه ما وهرى به رينى
 كريكاران و خهلكى بى بهش و زحمه تكيشى كومه له . به سلام
 بيوانه ي جه ما وهرى بوونى به ره مه به ئهدهبى و هونهرى به كان
 هه رگيز نابى به ماناى داشكاندنى هونهرى به ره مه كان ، به ماناى
 روانينى بهر پى بى بو نا وهروك و شورته بوونه وه به ناخى دا وه يا
 رهت كردنه وهى با يسخى تا بيهتى ئه و به ره مه مانه بى
 كه پيشره وانى چينى كريكار ده دوينى . چينى كريكار پيوستى به
 هونهره ئهدهبىكى به رين و هه مه با بهت هه يه ، كه وىراى هه مه
 با بهت بوونى په يوه نديكى له پسان نه ها تووى له گه
 بزوتنه وهى ئه و چينه و ئا مانجى رزگارى ئه و چينه دا هه بى .
 دياره دا هيتائى به رينى هونهرى و ئهدهبى به را ده يه كى
 زور پيوستى هه يه به بوونى ديموكراسى له كومه ل دا ، وه به
 مه جالى كه لك وه رگرتنى هونهر مه ندان له ده كه وه كانى زانست
 و تكنولوژى و تازه ترين ليها تروپى به كانى به شه رى بو به يانى
 هونهرى و به رز كردنه وهى فورمى هونهره . له م مه يدان هه ش دا ،
 له راستى دا ئه وه چينى كريكاره كه به خه باتى شيلگيرانه له
 پينا و وه ديهينائى ديموكراسى شورشگير و شورشى سو سياليسى
 دا و به هه لو هه شان دنده وهى مالكيه تى خو سو وى ده توانى
 زور ترين ئيمكانات بو به رز كردنه وهى روژ له روژ زيات سوزى

چونیه تی هونرو بترین ترین زمینیه و اقیعی بو په یوه ندی
نیوان هونرو مهند و جهما وهر بیک بینی .
وه گهر که و تنی ببرزترین توانایی به کانی هونرو ،
بسه مهر که یانندی هموو توانایی و لیها توویی به کانی
به شهر ، له زمینیه هونردا له گروهی فوتانی مونسه باتی
سهرما یه داری و دامه زوانندی سوسالیزم دایه . " تنها
پاش زال بوون به سهر بیگانیه کی کومه لایه تی کومهل دایه که
پاشه که و تی هسه زه یی به کانی نینسان ، گویی موسیقا ناسی و
چاوی جوانی بینی نینسان و به کورتی هموو هسه شادی
خولقینه کانی نینسان ، مهل دهن و دهه ملینن " * شورشی
سوسالیستی ریگانو خولقا نندی هم نینسانه نوی به ده کاتسه وه و
هونرو و نه ده بیاتی کریکاریش هور له نیستانه وه له خولقا نندی
هم نینسانه نوی به دا به شمار ده بی .

به کورتی ، هونرو نه ده بیاتی پیشه روی سهرده می نیمه ،
هونرو نه ده بیاتی کریکاری ، نه و به هدم و ده کارانسه
ده گریته بهر که ره نگدانه وهی نه ده بی و هونری زیانسی
واقیعی ، نامانجه کان ، همت و سوز ، عیشی ، خوشه ویستی ،
مهینت ، کوبزه و هری و کرله واری و بی بهشی و خه بات و
فیدا کاری زوریه کی کومهل یانی کریکاران و کومهلانی بی به شن ،
ره نگدانه وهی نارزه زیه تی یان له نژی سدیمنه دزیوه کانی
کومهلنی سهرما یه داری و دهه لاتی ماددی و معنه وهی که ما یه تی به
کی ستمکار و چه وسینری کومهلن . به لام له مهل و مهرچی نیستانه
به تاییدت ، بهرز کردنه وهی هونرو نه ده بی کریکاری تنها به
بزوتنه وهیه کی داهینانی نه ده بی و هونری مهیسه رنایی .
به لکوو پی به پیی نه و بزوتنه وهیه ، له مهیدان دا بوونی
ره زنه ی زانستی و پیشه وه و بهر و پیش بهریش پیویسته . گشه ی
هونرو وه که هموو دیارده یه کی کومه لایه تی دیکه ، گشه یه که که
له نیوجهرگی کومهل دا ده کری ، وه پیویسته به مهیدانی کیشه و

خه باتی فیکری بو چوون و قوتا بخانه جورا وجوده هونری به کا -
 ندا تیپهر بی و پشت به رهخنه به کی زانستی و پیشره و بهستی*
 بوونی نا کوکی و کیشه له نیوان بوچوونه هونری به پرولیتیری
 و غیره پرولیتیری به کان و پیوانه هونری به کون ونوی کان دا،
 پیوستی به کی چار هلهنگه گره * پیوستی رهخنه ی پرولیتیری
 پیشره و که هردهم هونرو نه ده بییات له محه کی راستی به کانی
 زیان و بهرزه وهنده بهرته تی و همیشه به کانی چینی کریکاریدا ،
 هر لیره وه بهرچا وه دهگری * رهخنه به کی شورشگیرانه وزانستی که
 به پیو لیکدا نه وه ی کومه لایه تی مارکسیستی و به کهک و هرگرتسن
 له پیوانه هونری به پیشره وه کان ، نامرازه تایبته کانی بهم
 مهیدا نه ی خه بات تیژ ده کاته وه وه بهرهم و دهسکاره هونری به -
 کان به پیو نه وه ی تا چ رادهره که له گل بهم راستی یانه
 به که دهکون ، ده داته بهر لیکولینه وه *

رهخنه ی نیمه له جیاتی نه وه ی له چارچیوه ی کیشه ی فهنی -
 دا قهتیس بیتی و به دهوری خویدا ههلسووری ، ده بی پی بنیتسه
 مهیدانی شی کردنه وه و لیکدا نه وه ی نا و هر و کی کومه لایه تسی
به ره مه کان *

رهخنه ی نیمه ده بی دهسکوته به نوخه کانی جوانی ناسی و
 رهخنه ی مارکسیستی به دهسته وه بگری و بیانکاته چوای ریگای
 خوی *

رهخنه ی مارکسیستی راستی به کانی زیانی کومه لایه تسی و
 واقعیه تی عینی میژوویی به پیوانه ی حقیقی بوونی زهینسی
 هونرمه ندانه ، به پیوانه ی حقیقی بوونی رهنگدا نه وه ی نه ده -
 بی و هونری نه و راستی یانه دانه ی * وه سه ره نجام رهخنه ی
 نیمه ده بی همیشه به وهرده کردن و یارمه تی پیدانی خرقینه -
 ری به ره مه هونری به کان و نه و جه ما وهره ی که هونر رووی تی -
 دهکا ، وه که بهستی که بهرچا و بگری * که وایه همیشه ده بسی

مهیدانی خباتی تا زاندهی بیروراگان پشت به بیرفروه وانی و
 دل ناوایی و مهنتیق و دهلیل هیئانهوه، راستی و راشکناوی
 ببهرتی و لههه مان کاتدا که برشتی چینا به تی هیه به دورله
 هر چه شنه بهر چاوتنگی و رقه بهری فدردی و ریکخرا و هی بی بی *
 کا نوونی هونرو نه ده بییاتی کریکاری کورستان و ویرای
 و اگانار بون له کام و کووری نا چاری ههنگا وه سر و تایی به کانی
 خوی که به ناچار ره وتی به ره و پیش چوونی له م ریگایه تا که
 گرتو به ته بهر، هیواش ده کاتوه، سووره له سر نه ده ی نه م ریگایه
 بهر بهری له خورادیوی بیوی * با هنر مه ندانی و شیار و
 شورشگیر، به به یوهت بدون به م کا نوونه ره و به ها و کاری کردنی
 هه لسورا وانی، مه خلی سووری هونری کریکاری بلیسه نارتن
 بکن * کا نوونی هونرو نه ده بییاتی کریکاری کورستان و
 کریکاری هونر مه ند و هونر مه ندانی شورشگیر، هونر ناسان و
 هموو نه و هونر مه ند و هونر دوسته به شهره فانه ی که له
 زه لکای هونری گندهلی بورز وایی بیزارن، وه له بازارن
 ره نگا و نهنگی هونر فروشی داخونا دورینن و بانگه و ازده کا که به
 هه لسورانی خولقینه رانه ی هونری و نه ده بی بی بووه لام دانوه به
 پیدا ویستی به معنوی به کانی کریکاران و کوملانی زحمه تکیش
 و زور لیکرا و هر له نا و جهرگی نه م کومه لگا بورز وایی بازنجیری
 کویله تی و دیلیه تی فدره هنگی بورز وازی به سینن و هونره که یان
 له گه ل بزوتنه وه ی به رینی چینی کریکار لیک گری بدهن *

بوی سوسیالیزم

بوی پیشه وه به ره و به ره پیدانی هونری کریکاری

کوبوونه وه ی دامرزیتهری کا نوونی هونرو نه ده بییاتی کریکاری

جوزهردانی ۱۳۶۴

ژوئنه تی ۱۹۸۵

پیرهوی ناوخوای

"کانوونی هونرو نه ده بیاتی گریکاری کوردستان"

ماددهی بهکم : ناو ، تامانج و بیناسه

- ۱- ناو : کانوونی هونرو نه ده بیاتی گریکاری کوردستان
 - ۲- تامانج : بهره پیدانی هونرو نه ده بیاتی گریکاری به بیی بهیاننامهی کانوون بو ره لامدانه وه به پیوستی یسه فرههنگی و بهعنهوی بهکائی چه ماوهری زحمه تکیی
 - ۳- بیناسه : کانوون ریکخراویکی دیموکراتیکه که به وه دیهینانی نهو تامانجهی سهروه خهبات دهکا
- ماددهی دووهم : بینای ریکخراوهیی

- ۱- بهرزترین شوینی بریار دانی کانوون کوپوونهوهی گشتی نه ندانانه که هر به ههش مانگ لانی کهم جاریک ده گیری و به بهقسناری بهک له نیوه زیاتری نه ندانان ده بیته رسمی
- ۲- له ماوهی نیوان دوو کوپوونهوهی گشتی نا ، رابهری و بهریوه بهری کانوون له تمستوی لیژنه بهکی ناوهندی دهیی

۳- کوبوونه‌وهی نا ئاسایی به داخواری لیژنه‌هی ناوه‌ندی وه یا
سقی به‌کی ئەندا مان با نگیشتن ده‌کری *

۴- کانوون به پیی مه‌یدانه‌کانی هه‌لسوورانی خوی چه‌ند لقی و
تیپی هه‌یه * ئەندا مانی هه‌ر لقی و تیپیک به‌هه‌رس وه‌یا به‌ر -
به‌سانی خوێان هه‌ل ده‌بژیرن و به‌ لیژنه‌هی ناوه‌ندی ده‌ناسینن

ماده‌ی سه‌هه‌م : ده‌سه‌لاته‌کانی کوبوونه‌وهی گشتی

۱- به‌یا ئه‌نامه و پیره‌وی ناوه‌خوی کانوون په‌سند وه‌یا ده‌ه‌ک‌کاری
ده‌کا *

۲- له‌ را به‌رتی کاری لیژنه‌هی ناوه‌ندی ده‌کولیته‌وه *

۳- ریازی کانوون دیاری ده‌کا

۴- لیژنه‌هی ناوه‌ندی تازه و ئەندا مانی جیگری لیژنه‌هه‌ل ده‌بژیری

۵- مافی ده‌ر گرتنی ئەندا مان ته‌رخان گراوه بو کوبوونه‌وهی گشتی

تی پینی : له‌ کوبوونه‌وهی گشتی نا په‌ک له‌ نیوه زیاتری ده‌نگه
کان ده‌توانی بریار بدا *

ماده‌ی چواره‌م : ده‌سه‌لات و ده‌رکه‌کانی لیژنه‌هی ناوه‌ندی

۱- به‌ر به‌رسی به‌ریوه بردنی بریاره‌کان و په‌سند گراوه‌کانی
کوبوونه‌وهی گشتی به *

۲- ئەدگانی کانوون بلاو ده‌کا ته‌وه *

۳- نه‌کان و تیپه‌کانی کانوون ریگ ده‌خا و هه‌لسوورانیان به‌هه‌وه
په‌ش ده‌یا رها و ئاهه‌زگی ده‌کا *

۴- وه‌ر گرتنی ئەندا مانی تازه په‌سند ده‌کا *

۵- ئەو به‌ر هه‌مانه‌ی که به‌ که‌ک وه‌ر گرتن له‌ ناو و ئه‌مکانانی
کانوون بلاوه‌کریته‌وه و په‌شکه‌ش ده‌کرین ته‌هه‌ید ده‌کا *

۶- را به‌رتی کاری خوی به‌ کوبوونه‌وهی گشتی ده‌دا *

۷- دارایی و خه‌زانه‌ی کانوون ده‌گریته‌ ژیریا وه‌دیرو و بو

مهره فی جدر اجوری کا نوون ترخانی دهکا .
 ۸ - له گهل دوزگا هونهری بهکان ، ریکخراوکان ، حیژب و
 چه معیبه تهکان له سه ریبازی ئا مانجه گانی کا نوون په یوهندی
 بیک دینی
 ۹ - له په یوه ند له گهل دوزگا گانی تر دا نوینه رایه تی کا نوون
 دهکا .

ماددهی پینجه م : مهرجه گانی ئه ندا مه تی :
 مهرجه پیوست بو ئه ندا مه تی هه رکه میک له کا نوونی هونهر و
 ئه ده بیاتی کریکاری کورستان دا بریتی به له :
 ۱ - بهیا ننامه و پیره وی نا و خوی کا نوون قه بوون بکا و پیره وی لی
 بکا

۲ - له به کیك له مهیدا نه گانی کاری کا نوون دا چالاک بنوینی .
ماددهی ههشم : مهرجه گانی وهرگرتنی ئه ندا م .
 هه ردا وا کاریکی ئه ندا مه تی که بهیا ننامه و پیره وی نا و خوی
 قه بوون کردبی ، کا تیك وهك ئه ندا م وهر ده گیری که :
 ۱ - دوو ئه ندا م بینا سینن .
 ۲ - لیژنه ی نا وهندی وهری بگری .

ماددهی نه و ته م : ئه رکه گانی ئه ندا مان .
 هه ر ئه ندا میکی کا نوون ئه رکی سه ر شانیه تی که :
 ۱ - ئه و ئه رکه نه ی پیی ده سپیرتری به ریوه بهری .
 ۲ - بو پاراستنی دارایی و به لگه گانی کا نوون تی بکوشی .
 ۳ - ئا بوونه ی ئه ندا مه تی بدا .

ماددهی هه شتم : مافه گانی ئه ندا مان :
 هه ر ئه ندا میکی کا نوون مافی ئه وه ی هه یه که :

۱ - بوهر بهر پرسایه تی یهك له كا نوون دا هه لیژیری و هه لیژو -

یریری *
۲ - له ناو ئیمكاتی كا نوون له بهر رای لیژنه ی ناوه ندی بسو بلاو كرده و پشكش كرده بهر هه مه كانی خوی كه لك وهر بگری

نا دده ی نوهم : سهو چاوه مالی یهكان *
۱ - نا بوزنه ی نه ندا مه تی نه ندا مان *

۲ - ناها تی فروتنی بلاو كراوه كان و بهر هه مه كان و پشكش كرده تی

۳ - یار مه تی یه مالی یهكان *
۱ -

كو بوونه وهی دا مهر زینه ری كا نوونی هونه و ده ده بیلیاتی كریكاری كوستان *

۱ -
۲ -
۳ -

۱ -
۲ -
۳ -

۱ -
۲ -
۳ -

۱ -
۲ -

سراسر

شکوواره

دهنگ هه‌لینان له جه‌مه‌بکا و

دوان له باسی سته‌م و چه‌وسا نه‌وه

دهنگی دلیرت هه‌لینن

به با‌نگه‌واز

هوزی چه‌وسا وه بدوینن

ویی خه‌با‌تیان بو بنوینن

سته‌م‌گه‌ر بی شیلی بیت‌کهی

بی‌فه‌وتینن

شکوواره

به‌لی

یه‌کجار شکوواره :

چهند نژواره

چهنده به‌که‌لک و نژواره

کاری بچکوله‌ی روژ به روژ
سهره‌ختا نهو به نهینی
ریز به ریز شاه و توری حیزب
ساز بکه‌یت و

ریک و پیک لیکی ئالینی

له پیش چاوی ناچه‌قاوی

لهشکری زور و سهرما به

قسه کردن

له و حاله‌ش دا

خاوه‌ن قسه‌که داشاردن

ته‌نانه‌ت کاتی سهرکه‌وتن

سهرکه‌وتنوره‌که

به هزار بیج و په‌نادا

ده‌ریاز کردن

مردن ریختن مغرب

به‌لام

نهو مهرگه‌ش له چا و ون کردن

کی بی

- به‌دل به گیان - نه‌روا

له بینا و ناوبانگی به‌روزا؟

بهلام کی یہ

تہ قہ لای وا لہ پیناوی

ون بوون - ون کردنی ناوی؟

★

سورہ نجا میش

تہ ماشا کہ :

زک ہہ لگوو شانی دست بہ تال

بہ بانگہ واز

لہ شانازی دہ گیرنہ وہ

کہ میوانی سفرہ یان بی

تہ ماشا کہ :

سبہ یینی چون دہ وزینہ دہرا

لہ مالی تاریک و رووخا و

دہریان

شہ پولی بہ ہیزن

کہ ہیز نیہ باشاریان کا

★

ہو نیو بانگہ

ہونیو بانگی بہرز

لی یان گہری

لهو مهنکارانه گهري

- وهوانه‌ی وا

کاري گران

شانازی بهرز

هیزی بهرین و ده‌ریای پان

دهخولقینن -

لی یان گهري

نایان بیینی

چونکو وهوان

بهرزترین له بانگه‌واز

بهلام بیوه

نه ناسراوه

روالته‌ت‌ناپوشراوه‌کان

ته‌نیا تاویک وه‌رنه پیشی

وه‌رنه پیشی

باسپاسیک‌تان پیشک‌هش‌که‌ین

ویبوار وهرگیراوله برتولد برشت‌وه‌وه

گولانی ۶۴ - مه‌ی ۸۵

کاروانمان پر ره و کوئی ده گئی؟

کاتی پیک هات

دهروون چوشتنی ده ریا ههوا

فیلمیکی تال

پر له زنجیر

پر له یه خسیور

پر له نه شه که نجه و پر له باستیل

پر له تاره ق ، ره نج ، بوسیه تی

پر له مروقی پی به تی

پر له فرمیسک

پر له که تووی ده ر نه بونرا و

پر له بی بهرگ

له ئینسانی ئانیشک تراوا

جار جارهش سه ر بزواندنی

به شوینیشیا رماندنی

له میشکا هاته سه ر شانو

بازی بیوه وهریم فوی

دود نهرۆیی

رویی ههتا ،

رێبهندانه گۆرینه کهو

له سههر نه ماسی ئاواتی

میلیونهها کەسی ره نهدهر

میلیونهها بهرهم هینهر

ههل نیشت

★

له راست خروشی جه ما وهر

ههوره تریشقه ، دهریا و شهپول

زدیانی سر

گیژه لووکه ،

لافاوی خود

واقیان ورمال

ده و توفانی رقی و قینه

ره گازوی له میژ ساله بوو

به ئیمه و خه لکی را بهریو

بووینه تهوزم

بووینه سیلا و یکی به هیز ،

لهو بهینهدا

من روپاری سه ره کی بووم

هتا کوو من

چهرخی بهرهم نه وستاند ،

هتا کوو من

چه کوچ به دست

له مهیدانا خوم نه نواند

قازه و قزیوهی عیبا له بهر

خو گیت دانی

خهلکی هندهر

نوزمن وهلاتی نه لهرزاند ،

کاتی هاتم

نه چوومه پیش

هر وهك شهوان

بی وهی تاسوی زین بهدی کهم

له گهل سیاهی لشکرا

خولیکی هم دهره هم سووران

بهلام ههیهات

دوای دهرچوون له به کهم بوار

له ما بهینی مهرگ و زینا

زنجیرو بهت

دهره تانی بهره و بیشیان

لی تهنی بووم
گوردی شکست له سهر لیوم
په نجهی خسته قاقای که نووم
*
له میژ ساله
له میژ سالی نیجگار تاله
نیمه و نهوان بووینه دووچین
خاوه ن دووزین
له نیوانی نیمه و نهوان
پاکویه کی سهر به ک نراو
له سهر مایه
سنووریکي بیک هیناوه
هر چند لووله ی دووکه ل کیش و
پیچ و چرخي کارخانه کان
رازاوه یی شه قامه کان
خشت به خشتی تالاره کان
موری به نجه و
سوزی خوین و
رهنگی تاره قی تهویل و
که فی شانی منی پیوه به
بهلام له بهلگهی قانوونا

نهو بهرهمی هیزی کاره
له سهر پهری
قهباله ی شهوان نووسراوه

★

لهم بهری سهرمایه که دا
نیمه چینیکی نریزو دور
ههتا بلی ی زوره بی سنوو
له جه سهوری شهو سهروه و
تا شه سهری ریزه که مان
به زنجیریک
پیوهند کراوین

گشتمان شه کهت ، ماندووه برسی
کوری زینمان پوره توسی
لهو بهری سهرمایه که دا
دوژمنه گانم ویستاون

لیوبه بزه
چاو وریشه دار
لهس بی تازاری
سفره ره نگیان
دل بی تمسیرین

هر چند تهوان زور که مترن و
بهلام چيو بستی دنيايان
وهها له سهو ميهك اانا وه
پته و تون

تهوان له سهو ره نجی کاری
منی هزاری لهن خسته
دهخون و دهنوون و راده بویرن
بهلی زهروون و
به خوینی من
باغی ویا نیا ن ده دیون

کاتی پیک هات
حیزیه که مان
دلنیا بووم
روژی نادی

چی تو دژمن
چاره نووسی لمن نه نووسی
چی تو زنجیر
سهو مهچه کم رانه نووسی
چی تو ره نجم

گه نجی نه وان نهذه ملینی

چی تر که سهر

باغی هیوام نه شه مزینی

دلنیا بووم روزی نادی

زنجیره کان بتویندهوه

جهستهی خسته بحمینهوه

وین سه فا بی

دلی مروث

پو خوشه ویستی و وه فا بی

له هیچ سووچیکی نه م زهویه

نه بیتری ژان

نه بیستری تاخ

نه گوتری وهی

دلنیا بووم روزی نادی

نمیلی دوا روژ

زور به سهختی بی سهلمینن

که له مروثا

ژینی مروثهیند نژوار بووه

کومهلی کریکار و هزار

نهوه ند دیلی سته مکار بووه

دما هیئت نهی هه قالان

جیونانهی حیزبه کهی نیمه

باوهری قول ، وشیاریه ،

هه گهر رفزی نهی دیاری به ،

بگاته دست

هه کومهلی کریکاره

هه گشته رووت و ههزاره

بهك راپهرین

بمه بو وهی

بوسبهی را

خود میوانی

دسه لاتی شورا کان بی

تالای سوورمان

به بهرزی سینگی تاسمان بی

۶۴/۶/۱۱ و محمه نای یازگو

فرمانده هانی چو و ۱۹ یائیسلامی! خاک به سه اتان

۱۰۰ ساعاتی نیوه شه و بوو که ما ندوو و شه کت بهلام
 سه ربهز و دلخوش به ۹ شه سیره وه گه یشتینه دبی حاله دهره ی خواروو
 له شه ره که ی زاخه له جاده ی سنه دیوان ندره ده گه رایته وه کله
 به خنداره که ی دیوان ندره ی تیدا کوزرا
 دوژمن وه کور بهرازیکی برینداره تووره و سه رلی شیوا و به
 خوینما نه وه بووه بهلام نیمه ش ده بوا کار و بهرنامه ی ته بلیفی و
 سیاسی و نیزامی خومان بهریو بهرین
 شه تائی مانگی سهرما وهز بوو تازه جینا یه ته که ی خیرتی
 دیموکرات له ههرا مان قه و ما بوو، ده بوا سه بارهت به وهش ته بلیفی
 خومان بگردایه سهرما و قورو تهرو تووشی هه رچه ند زورتی
 ما ندووی ده کردین بهلام له باریکیشه وه ریگای جم و جدولسی
 دوژمنی سهخت و دژوار کرد پیوه وه

شهر و نزدیک له هاله دهره ی خواروو ماینه وه ، خه لك سهعات یه
سهعات جم و جولی هیزه کانی دوژمنیان په نیمه و بهو تیمانه ی
هاوری یان که دور و نزدیک شهریکی جو به جی کردنی مهتمود-
بیستی تهاروکاتی و شتی وابوون ده گه یاند *

شهری دهی سهرما وهز تازه گه یشتبوینه هاله دهره ی ژورودو
خه برمان زانی که ۸۰ ماشینی دوژمن له ههزارکانیان کویوره ته وه
له نیوان کانی نیمه رفته و شه فراسیا ویش دا جم و جول و هات و
چوری هیزه کانی دوژمن مان له ژیر چا و دیری دا بووه
کاروباره که مان له لازور گرینگ بووه هه تا بکرایه نه ده بووا
خومان تووشی شهری دوژمن خواز بکه یین *

سهعات ۲ و نیوی بهری به یانی روزی ۱۱ سهرما وهز له دیسی
هاله دهره ی ژورودو کاتیک که مینه کانمان رووه و نا وایسی
هاتنه وه و دیده بانه کان جیگایان گرتنه وه گویمان له دهریژیک
بووله لای ریژا وای دی وه *

مژیکی نورس دهشت و دهری دا گرتبووه ، نیمه ش چاک دامه زرا-
بووین ، ههز چهند پیمان باشتر بووه که تووشی شهرنه بین بهلام واهی
دامه زرا بووین که شه گهر شهرمان کرده دهرسیکی باش به دوژمنی
دا گیر که ریده یین *

به کریگیرا وانی دوژمن هینده لیمان نزدیک بیونه وه که بیسه
دهنگ و ههرا یان نا ده مان زانی له کویوه بو کوی دین بهلام
دیسانیه سه برمان گوت تاته و او بیینه نیو چنگمانه وه *
دیله کانمان به تاییهت له شوینیک جهشار دا بووه که چاویان له
مهیدانی شهریی و به چاوی خویان ههلمه ت و به لاماری بی شه-
گهی کومه له چاریکی توربینین و به کرده وه له چونیستی ههنگاو
ههنگای شهریی سهرکه وتوانه وه به دیل گرتنی به کریگیرا وان دهرس
وهر گرن *

به هیرشیکی گورج و خیرا جهشنی هه وه تریشقه واحیدیکسی ۲۶

کهنی دوژمنان - که که وتبووه گه مارووه - گرتنه ژیر ناگ -
په لامارو به شهر یکی ۴۰ ده قیقه یی ۵ که سان لی کوشتن و ۱۹ که سان
لی به دیل گرتن ، وه تنیا دوو که سیان توانیان به پهله پرووزه
خو دهر باز کهن .

دیله کانی شهری پیشوو چاویان لی بوو که چون هاری یانسی
پیشهر گه پاش چهك کردنی نهو ۱۹ کسه هم لاور نهو لایان ماچ
کردن و بهریز و بیحیترامه وه ره وانهی نیو دی یان ده کوردن
هنه دیکیان به بینینی نهو شانویه چاویان پرده بوو له تاوه
سهره رای نهو و سهره کوشنه هاری یانسی پیشهر گه لخدوبایسی
نه بوون و تاکتیکی نهلی نهو شهره که خو پاراستن له شهری
گه وه نه ریژه دان به کاروباری نیو خه لك بوو له پیش چاویان
ون نه بوو - پاش به دیل گرتنی نهو ۱۹ کسه به وچه شنه ، دهر به
جی کاری سیاسی و روون کردنه ویان له لایه ن هاری یانسی
پیشهر گه وه دستتی پی کرد . خه لکی زحمه تکیشی ها له دوره که له
سهره تاوه نیگه رانی زوروزه به ندی هیزی دوژمن بوون و به تاییه ت
یادی شهید بوونی هاری یان کاک مظفری لاهور بوو ، کاک عباسی
نه کبرئ آبادی و کاک بهرام زحمه دیاری و کاک جه لالی عیشقی له
شوریک له و دی به و ههروه ها هاری عیما دی موجهه میدی (کاک
تیرج) له شهر یکی دیکه ههرو له دوره ، به روشی به کی تاییه تی پی
به خشی بوون ، به بینینی ریزی شمیران گه لیک گهشا نهوه ، وه بوو
نا بین کردنی چیکا و ریگا بو نهو شمیرانه یار مه تی تهو اوی
هاری یان نیان ده دا . کومه لی شمیران گه چی له دوره وه سیاست
و ریبازی نیمه یان دهر حق به زحمه تکیشانی نیو هیزه چه کدار -
هکانی دوژمن بیستبوو به لام دیسان به بینینی نهو هه -
میهره بانسی و دلسوزی به زوریه یان دهر به جی دستیان به ها و کاری
کردله رسزو له بی سیم و هه چی سه باره ت به دوژمن ده یان زانی
بهدریغ نایانه بهر دستتی هاری یان .

هیزی دوژمن زووزه به ندبوو* له چوارده وریشهوه روویان له
 هاله دهره کردبوو* نیمهش، بهرنامه و کارمان شتیکی تریوو* دهیوا
 هیزه کارمان بیاراستایه و نههیلین تووشی شهریک بن که خومان
 دیاری مان نه کردوه و دوژمن خهریکه دای دهسه پینی* مهسه له یه کی
 نژواربوو، هاروی یانی فهرماندهم کوکردهوه و مهشورتم پی کردن.
 بی سیم و ره مزی دوژمن له بهر دستمان دابوو* سه ربازه شهیره کان
 نامادهی یارمه تی تهوا و بوون* پاش راویژو مشهورت بهوه
 گه پشتین که به که لک وهرگرتن له ره مز و به یارمه تی شهیره کان
 فیلتیک له دوژمن بکه یین* وابنوینین که گوایه شه و واحیده تیک
 نهشکاره به لکر و شهوان توانیویانه هیزی نیمه تیک بشکینن*
 خومان له زمانی واحیدی دوژمنه وه قسه یان له گه ل بکه یین وبلیین
 پیشمه رگه کان بهر و فلان جیگا هه لاتوون* تابه و جوره دوژمن له
 خومان دور بخه یینه وه*

دهس به جی پیش شه وهی دوژمن له وه دهرنگ که وتنی ته ماسی شه
 واحیده بکه ویته شکه وه ناماده بووین و له زمانی شه واحیده وه
 به که م گوزارش مان به فهرماندههی کوللی دوژمن نا ووتمان له گه
 کومه له دهرگیر بووین و تیک مان شکا ندن و چه ندبه رزایی به کمان
 گرتوه و خهریکین به رزایی به کانی تریش ده گرین و ضدی ئینقلاب
 پاشه کسهی کردوه* خویشمان ته له فاتیک مان نه داده* پاش تا ویک
 گوزارشیکی ترمان نا و خه بهرمان نا هه موو به رزایی به کمان گرتوه*
 له و کاتنه له پایگای " نه چیرگا" وه دایینیا نه بهر خومباره*
 خیرا نا وام کرد که له بی سیمه وه خو تووره بکه ن و نا وایان لی
 بکه ن که خومباره باران را وهستینن به و جوره به کریگیرا وانی
 پایگای نه چیرگا، دستیان له خومباره باران هه لگرت، پاش
 تا ویک واحیدیکی دیکه له به کریگیرا وان هاته سه رختی بی سیم و
 گوتی " نیمه له دبی بهر دهسپی به وه بهر وه هاله دهره د پین
 بریاری فهرماندهی کولله"، ته وزاع چونه؟

یانی چی؟ بلیی فرما ندهی کوللی به کریگیرا وان ده لیلی تی -
گهزایی؟ نه ده بوو زنده چا وهر وانی وهلام بیان نهیلین ، ههلام
نه وهیش فاشکرا بوو که نه ده بوو لیمان نزیك بنه وه، زوو ساع
بوینه وه و به یامان به فرما ندهی کولل و واحیدی بهردسپی نا
که ضدی ئینقلاب لیره نه ما وه بوچی هیزه کاتمان لیره کوبکه بنه وه
باشتروایه خهریکی ته عقیبی نه وان بن فرما ندهی کولل که له
باشگای نیو شاری سنه وه دووره وه فرما ندهی ده کرد جاریکی تو
فریوی خوار دو دستوری به واحیدی بهردی سپی دا (که ناوی
ره مزی نهحمه دی ۳ بوو) که له وی را وستن و چا وهر وانی دستوری
بن . پاشرتا ویکیش له نیمه ی که خومان له جیاتی واحیده تیک
شکاوه که له قهلم دا بوو وه به ناوی ره مزی نهحمه دی ۵ قسه ی
له گهل ده کردین ، برسی ضدی ئینقیلاب به ره و کوی پاشه کسه ی
کرده ؟

دیاره ده بووا دی به کی هه ندیک دوری پی بلین که ریگی
پاشه کسه ی خومان نه بی هویه جه نابی فرما ندهی کولل مان
هه والهی دبی زه لکه کرد له وه گوتمان نیمه ضدی ئینقیلابمان زور
ماندوو کرده ده بی چهند واحیدیک بنیرینه سه ریان تا به ته وای
ته فروتوونایان که یین . بهر جوره لای جه نابی فرما ندهی کولل
خومان خوشه و بست ده کرد ، به چهنیک که پاشرتا ویک که واحیدیکی
دیکه ی به کریگیرا وان به ناوی ره مزی نهحمه دی ۲ هاته سه رخته سی
بی سیم ووتی من له هاله دهره ی خوارووم وه ده مه وی بیم بو لای
تیوه ، زور زوو فرما ندهی کولل مان رازی کرد که نه وانیش به
جاده ی کانی نیمه روزه - نه فراسیا و دارووله زه لکه بکهن ،
واحیدیکی دیکه ش که له نه فراسیا وه وه به ره و هاله دهره ده هاتن که
نه و قسانه یان بیست به ره و نه فراسیا و گه رانه وه و روویان کورده
زه لکه له نوره ی واحیدیکی تر بوو به ناوی ره مزی نهحمه دی ۲
نه ویش به خیر ده به و بست به ره و نیمه بیت له پیشنیارمان به جه نابی

فرماندهی کولل دا که شه و اخیده شه له نیوان دوودی زهر دک و
بهر دسپی دا که مین دهر که ن • به وجود شه و انیشمان دور راگرت
و لهو که مینه دا چه قاندنمان

دسان و اخیدیکی دیکه ها ته سر خت و وتی • نیمه له نیوان دوو
دی نیمه دا و ا قلاتر مشکه دا این و ده ما نه وی بولای نیمه بیین
نه خیر • دهی - بهردار نین • به لام نیمه عه قلی جه نابی فرمانده
هی کولل مان له مشت دا بووه دا و اما ن کرد شه و انیش بگهرینه وه بو
نیمه دا و ا • بیستا پیوستنی مان پی یا ن نیمه • نه گهر پیوستنی مان
پی یا ن بوو دا و ایان ده که این • جه نابی فرمانده شه و هشی بسو
کردین • سهرتان نه به شینین • و اخیده گانی دوژمن که وه ک پهل و
بوی دال بهر ده و ره دا سوور که یا ن ده هات پها پها دا و ایان
ده کرد بین بو ها له دهره و نیمه ش و هلامی پیوستمان پی ده دا نه وه و
له خومان دور ده ختنه وه نیمه ده • نیمه ده • نیمه ده • نیمه ده
۴ و نیمه ده ۶ به شوین یه کدا ها تغه سر خت و نه و انیشمان له
نه فراسیا و و گه زانی ژورو و شوینه گانی تر دا مه زانند و وتمان
بی نیمه گان مه کوژینه وه با نه گهر پیوستمان بوودا و ای یارمه -
تی تان لی بکه این •

به و جوره نیمه چا و هر وانی دا هاتنی تیواره و تاریک بوونسی
هوا بووین و ناگا داری جه نابی فرماندهی کولل بوین که شه و
کلا وهی له سهرمان تا وه هلی نه دا ته وه و به و فیله ی لیمان
کرده نه زانی •

تا کوو و اخیدیکی خویری دوژمن به نا وی نیمه ده ۳ ته و او
لیمان نزیک بووه ره به چهنیک که چا و مان لی یا ن بوو که له
تا وایی نزیک ده بنه وه • به بی سیم چوینه سر خه تیان بزانیین
چ دهر دیک یا نه و بو نزیک ده بنه وه • ؟ شه و خویریا نه له نیمه و
فرماندهی کولل ده پارانه وه • مان دوو و هیلا کین گه لیک مان
تووشی سهر نیمه و پی نیمه و نه خوشین بوون به و بوته وه ناتوانین

بگهینه زه لکه و ده ما نه وی بیینه هاله دهره و توانا به کمان
تی بیته وه

وگومان کرده وه چی له م خویریا نه بگهین که ده یا نه وی بیین
لای نیمه وچان بدهن و توانا یان تی بیته وه. نایا ده کراه نیویان
به رین؟ به لام نه! نه وه ریسک بوو له وانته بوو ههرچی دهسکه وتمان
تووه بی شیلی هیرشی دوزمن بی. که وایه ملیان رود ده بوو
ده بی برون بو زه لکه له بی سیمه وه خومان لی تووه کردن و
وتمان نه وه چ کرووزانه وه بیه که ده یگن؟ وادیاره نیمه نستان
به جمهوری نیلامی نه ما وه نیمه ضدی نیقیلا بمان تیک شکا ندو
و مان دور و مردوو هتا زه لکه راومان ناون تیوه ناتوانن بچنه
یارمه تی برادران؟

فرماندهی واحیدی محمدی ۳ دیسان پارایه وه "نه فراده کهم
به گویم ناکهن له به عهزه که وه نویسان و لهجی خونا بزویسن
به لام جه تا بی فرماندهی کولل نه مجار هس فریامان که وت وملهوانه
دهستوری به محمدی ۳ دا که رو بکا ته زه لکه نیمه هس بشووه کسی
ترمان دا.

تهوا ساعات ۳ ونیوی پاش نیوه رویه. تا نیستا توانیومان
محمد ۲ له نیوان بهر ده سپی و زه لکه دا بیینه که مینی ضدی
نیقیلا ب و محمد ۹ ره وانته نیمه دا و ابکین و محمد ۲ به
ته فراسیا و نارووه و زه لکه بنیرین و سه ره نجام محمد ۳ یه لکه
خو دور بخهینه وه و محمد ۱ له نیوان ته فراسیا و زه لکه
هاله دهره بیینه که مین و خویشمان به ۲۸ هسیرو کومه لیکسی زو
دهسکه و ته وه له هاله دهره ی ژوروو نا نیشین و سه یریا بگهین و
چا وه روانی تاریک بوونی ههوا بین.

له م کاتدا هه دوو کسه ی که له شهره که دا توانی بوو یسان
دهر با زبن خویان گه یا تیووه ته فراسیا وو هه موو جه ریا ته که بیان
بو فرماندهی واحیدی دوزمن له دی ته فراسیا و گیرا بووه وه

له وانه بوو هرچی بنا و انمان شیلاره به تاوی دا بدهن .
 فرماندهی ته فراسیا و به په له پرسپاری له نیمه کرد که ماجراچی به ؟
 تهو بهد بهخته هیشتا وشیار نه بیوه وه و له نیمه ی ده پرسپ موره
 چی به ؟ نیمه هر هیچ نه شیرزاین و گوتمان تهو خویری یا نه ؟
 فرمون ده بی بیانگرن تا موخا که مه بکرین ! ته وه به و پرووده لهما -
 نه ده یا نه وی تا وانی هه لاتنی خویان بشار نه وه فرماندهی ته فرا -
 سیا و دلنیا نه بووه بودلنیا بی زیاترنا وای کرد فرماندهی ته محمد
 ۵ قسه ی له گهل بگا . وتمان فرمانده خهریکی سهردان لـــــــه
 سه نگره گانه مه گره بچین بانگی بکه یین به و جووه ده مانه ویست
 بی ته وه ی شکلی زیاتر بی فرست مان بی بی ته کبیریک بکــــه یین .
 خیرا فرماندهی ته محمد ۵ مان له نیو تمسیره گاندا دوزی به وه و
 هینا مان . پاسداریک بوو به تاوی مهردا نیوو . پاسداریکی که لله
 ویشک که به و حاله حاله بو نیمه نه ده هاته سهرهیل و تاخریشی
 ملی نه دا . تمسیره گانی دیکه و هادی یان هه ریه که ته گبیریکیان
 ده کرد . تاخری به کیک له هادی یان (کاک سالح) که ما وه یه ک
 له مشهده زیابوووه زاراوی فارسی مشهده ی چاک ده زانی ، که
 زانی مهردا نیوو خهلکی مشهده پیشنیاری کرد له جیاتنی ته و
 له بیسیمه وه جوابی فرماندهی ته فراسیا و بداته وه . دوو بهختی
 بووه به لام ته و پیشنیار مجسورانه یه مان قه بول کردو کاک سالح به
 پرسپار کردن له تمسیره گان و پهیدا کردنی تیتلاعات سه بارهت به
 مهردا نیوو و هه ندیک قسه کردن له گهل خوی بوئا شنا تر بوون به
 له هجه و زاراوه ی ته و ، خوی تاماده کردو هاته پشته بی سیمه که .
 فرماندهی به کریگیرا وانی دوزمن له ته فراسیا و به سه گیه تـــــــی
 هه ندیک پرسپاری له کاک سالح کرد : خهلکی کویی ؟ مشهده !
 نیوت چی به ؟ حوسه یین !

مشهده ی کویی دیکه ت له لایه ؟ کاک سالح جوابی ته و پرسپار وه ی
 نه ده زانی به لام سهریا نه تمسیره گان که نزیکی بی سیمه که بوون و

گویان لی ده بوو خیرا وتیان خالید لیره یه و عه زبیش هه لاتوه له
دهس به جی کاک سالح شه جزا به ی دا یه وه. دیسان شه و فرما نده یه
پرسی: دوینی شه و پیکه وه چیمان خوارن؟ سه ربازه شمیره کسان
دیسان وتیان دوینی شه و پیکه وه شه بووین نیمه له قه لاتره شکسه
بووین و شه له شه فراسیا و بووه شه مجار کاک سالح خوی لی توند
کردو وتی جه ناب سه روان بو سه رده نییته سه رمان. دوینی شه وله گوی
پیکه وه بووین؟ نیمه له قه لاتره شکسه و تو له شه فراسیا و هکسه ی
پیکه وه بووین؟ شه مجاره جه ناب سه روان نیمه دیسان هیواش بیووه و
دلنیا بووه. فرما نده ی کولل که گویی له م قسانه بوو له سه روانی
پرسی: توبا وهر به مه ردا نیوور ده که ی؟ سه روان وتی: به لئی به لئی
زور سؤمین و موته عه هیده. فرما نده ی کولل پرسه شه و دوونه شه
که هه لاتوون کین؟ که زانی یه که کیان جاشه جنیوریکه ناشیریتسی
یه کوردان دا و شه ویش دلنیا بوو که شه جاشه نرو ده کا و مه سه لسه
هر رایه که نیمه ده لیین.

به و جه ره جاریکی دیکه ش کلامان له سه ر جه ناب ی فرما نده ی
کوللیش توند کرده وه و نه مان هیشت چا وی بیینی.
ورده ورده هه و اخه ریک بوو به ره و تاریکی ده چوو شه گهر یسه ک
دوو سه عاتیکی دیکه هه روا را بوردن یه سه رکه وتنی ته وا و به نیمه
بوو.

وادیار بوو به بونه ی قورو ته ری و دوری ریگا وه و له وان نیمه
له ترسی بیشمه رگه کانیش چوونیا ن بو زه لکه به سه لاج نه زانی بوو.
فرما نده ی کولل دا وای له نیمه کرد که بچین بو شه فراسیا و
ههرچی نیمه نیسارمان کرد یا مه شموریه ته که مان ته وا ویکه یین و
به سه ره نجامی بگه یه نین لینی وهر نه گرتین. نیمه ش وتمان باشه
به لام له جیگای خومان ما یینه وه. سه عات نزدیک به شه می نیسواره
سه روانی فرما نده له شه فراسیا و وه پرسه کی تان له هاله نده ه
به جی هیشتوه وتمان تیمیکمان به جی هیشتوه به لام بوویمیان بی

نیه ولی یان بی خه برین له ته ویش وتی تهوا تیه یخ تیمینیک
 ده نیرین * ته ویش وتی تهوا تیه یخ تیمینیک
 تیمهش که مین مان له سه ریگای تهو تیمه دا دانا و چونکو
 ویتر ههوا تاریک ده بوو خومان ئا ماده کرد دیل ودهسکوت
 بگوزینه وه و به غوینی پاشه کسه ی خومان دا (که به بونه ی تهو
 نه وه وه گیرا بوومان هیچ که مینیکی دوزمنی لی نه بوو) له گه مارو
 ده چین * ها وری یان که و تنه و به یارمه تی خه لک کاروانیک
 ماشینان ئا ماده کرد خه لک له و ماجه رایه که یف یان ساز بوو و
 گالته یان به عقلی دوزمن ده کرد به داخه وه تیمی دوزمن نه که و
 ته که مین مان وه له ریگای ون کرد بوو وه به ریگایه کی دیکه دا
 ها تپوه نیودی * تیمهش دا و امان له ها وری یان کرد که ته وشوینه
 چی بیلن و په یوهس بنه وه پیمان کاتیک تهو تیمه ی دوزمن
 گه بشته ئا وایی چاویان به جه نازه ی برادران یان که وت و چاریکی
 دیکه شه یه ی یان به خه ما قه تی فهرمانده کانیان برد به لام چونکو و
 بی سیمیان پی نه بوو له وه شه معاف بوون که به گورچی خه به ریده
 نه وه و فهرمانده کانیان ئا گاداریگه ن له
 پاش سه عاتیک که دوور که و تپووینه وه سه روانی فهرمانده ی
 دوزمن له ته فراسیا و هاته سه رخه ت و په یتا په یتا بانگی ده کردین
 به لام تیمه له بهر دهنگی ماشینه کان خه تی بی سیم مان نه ده کرده
 وه و جوابمان نه دایه وه *
 له دابه زینیک دا دیسان جوابی فهرمانده مان دایه وه دانا وای
 ده کرد به ته قانندی فیشه کی ره سام لیبی معلوم بکه یه کسه
 چه نده نزدیک بووینه ته وه و که ی ده گه ینه ته فراسیا و وادیار بوو
 تاریکی شه و هراسی پی هه لگرتبوون * وتمان باشه به لام فیشه کی
 ره سام مان له بهر دست دانیه بهر جو ره شه عاتیک مان گوزه راند
 سه عات ۹ و چل و پینج ده قیقه ی شه و جه ناب سه روان دیستان
 هاته وه سه رخه ت وادیار بوو ته مجار خه به ره که ی دووباره پستی

گه یشتبوو بهلام هیشتانهی ده ویست بروا بگا که هینده نه محقه بووه .
وه کوو گورگیکی پیکرا و دهی لوورا ند ؛ نه وه بو هیچان دیار نیه
نه گور فیخته کی رسام تان نیه خمشا بیگ خالی بکه نه وه خر ده بیسی
زور لیمان نزیك بووینه وه .

ئیترا شارینه وهی ماجهرا نه پیویست بوو نه ده ش کرا . بویسه
به کاک سالح مان وت وهم په ییا مه یان پی بدا
په یام بو هم مو ووا حیده کان له نه محقه دی ۱۰ وه هفتا نه محقه دی ۱۰
و بو هم مو نه فرمانده کان
نه وه مان سچار دوویات کرده وه . هم مو بی سیمه کان پی دوژمن
بی کسه گوی رایله لی نیمه بوون :

لمعات ۱۲ ای

نه مرۆوه نیوه به فرمانی پیشه رگه کان پی سازمانی کورستان پی هیزسی
کومونستی ئیران (کومه له) جولانته وه . واحیدی نه محقه دپینچ
تان نا بوو دیووه و ۱۹ که سیان لای نیمه همسیرن له وه و ۱۱ سه عا تیشه
فرماندهی تان ده که یین و هیزه کان تان که گوا یا بوگه مارودان و
سه رکوتی نیمه هینا بووتان به دستوری نیمه لیره وله وی چه قیسن
و سه رگهردان کوان

ئاوایه لیها توویی و هه لسه ت بهری نیمه له ئاوا به کارزانی و
ژییری نیمه له مهیدانی خهبات نژی نیوه به کریگیرا وانو چه هلک و
سه رما یه دا ، که فرمانده نه محقه قه کان تان به لای خویا نه وه
دانشگا یان دیوه

نه و نه سیرانهی لای نیمه نه رخا یین و ئاسووده ن . له و ما وه یه دا
که لای نیمه ده بن ما هییه تی نژ به شورشی جمهوری ئیسلامی ده ناسن
و په ی به حقه قانییه تی حیزبی کومونستی ئیران را بهری شورشی
رزگار ببخشنی کریکاران ده بن .

پاش نه و فیروون و پهروه ده بوونه ش ده گه رینه وه سه رمال و حالی

خویان و ژبانی شهرا فته‌ندانه ده‌گره پیغی له وهیا له ریزه‌کانی
ئیمه دا ئزی سه‌رمایه و ستم خهبات ده‌که‌ن له
سه‌ریان، ده‌ره‌داران، روله‌کان، نوچه‌مته‌تکیشان له به‌ران، به‌ریه
ئیمه شه‌ر مه‌که‌ن و ته‌سليم بن تا ژبانی ئازاد و سه‌ربست بناسن *

بژی جیزی کومونستی ئیران

بروخی و ژیمی سه‌رمایه و سه‌رکوتی جمهوری ئیسلامی

بژی سوسیالیزم

فه‌رمانده‌ی کێل که گویی له شه‌وه‌ل تا ئاخیری په‌یامه‌که‌مان
واگر تبه‌و به‌ دامای و غه‌یزو غه‌زه‌به‌وه هه‌ر شه‌وه‌نده‌ی بوما په‌وه
که روو له فه‌رمانده‌ی واحیده‌کانی وتی؛
وه‌ی خاک به‌ سه‌رتان له فه‌رمانده‌های جمهوری ئیسلامی له

* - ته‌م به‌ سه‌ر هاته ، به‌یشتی له به‌رنامه‌ی "تاسوی شورش" ها له
ده‌نگی شورش ئیرانه‌وه بلا و کراوه‌ته‌وه

دوو کورته گوزاریش

روژی ۱۱ ی خرمایان " کانوونی هونر ۰۰۰" له مهراستی
دووهمین سالگردی پیکهاتنی حیزبی کومونیستی ئیروان دا
بمشاری کرد و به پیشکش کردنی چند بهرههه هونری ریژی
له ووزه گرت . له مهراستهدا که له په کیک له مقهره کانی
ناوهندی کومه له بهریوه چوو ره زیاتر له ۱۰۰۰ کس بمشاری بیان
تیدا کردبووه مهراستا کاک . دکتور جعفری شه فیعی دهنامستی
کومیتهدی ناوهندی حیزبی کومونیستی ئیران دهرباره ی پیوستی
پیک هاتنی هم حیزبه قسه ی کرد . پاشان چوار دستهد
پیشمه رگه ی تازه چه کنار کران و بهریزی پیشمه رگه ی کومه له هوه
به یومست بوون . له بمشهدا " کانوون " به پیشکش کردنی
سرودیک له لایهن تیپی موسیقای بانگه وازو شیمریک له لایهن

كاك نهحمه د بازگروهه ، بيشماري كرده

هم زنه زحمه تكيشه كه وزي اي خورمانان چهكي بيشمارگه ي
 كومه له ي هه لگرت ، نا يكي بيشمارگه يكي شه هيد ي كومه له يه .

له بيشي دووهه من مه راسمه كه نا ، تيب ي موسي قا و تيب ي شان سوي
 " كانووني هوندر ... " چوند سروي شورشگيرانه و شانويه كي مان
 بيشكهش كرد . تيب ي موسي قا ي با نكه واز سه ربه " كانووني هوندر -
 ... " ۳ سروي تازهي بيشكهش كرد كه بر يتين له :

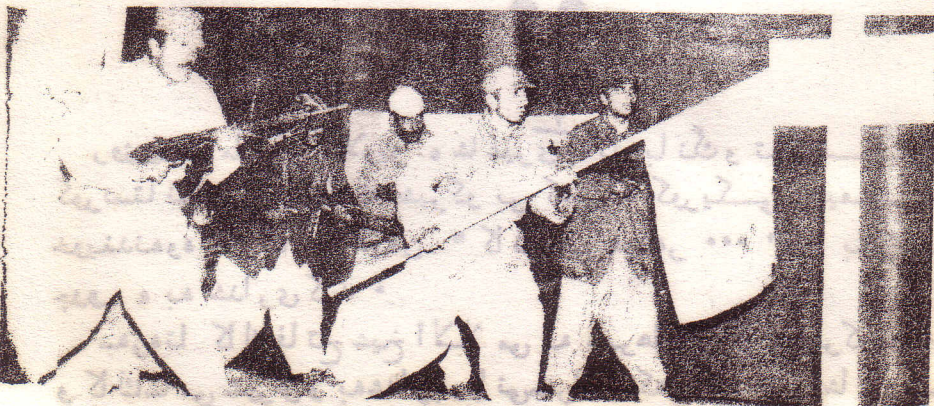
- سروي " بيشه نگان ي چهك به دهس " كه كاك نهحمه ي غولام ي
 قا واز ي له سه ر دان او ه و ههر خوي بيشكهش ي كرد . شيعري هم
 سرووده ، هونرا وه ي كاك نهحمه د بازگروهه .

- سروي " به ريزه گيان با زيتان " كه كاك غلامعلي آتشي (كالي)
 قا واز ي له سه ر دان او ه و خوي بيشكهش ي كرد . شيعري هم
 سرووده ، هونرا وه ي كاك ري بواره .

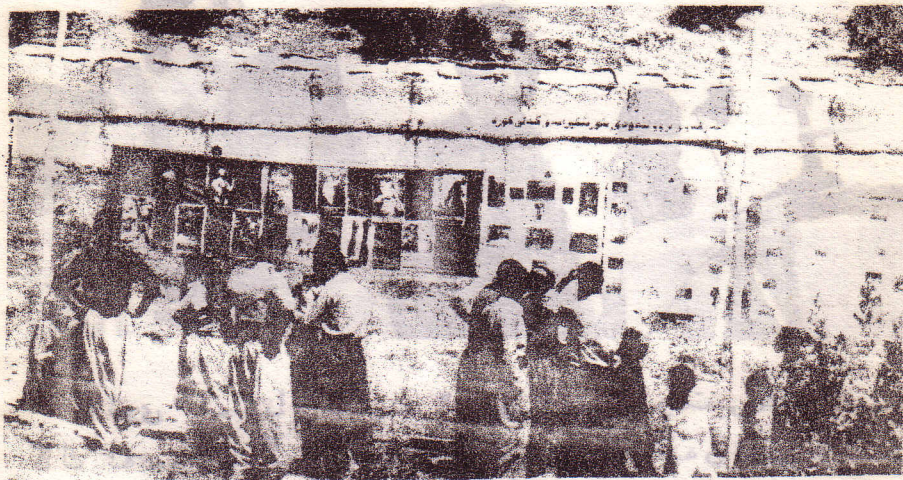
— سهپه مین سرود بیه نا وی " تا گری دوری " که کاک ابوبکرزه یغالی
 پیشکشی کرد . شیعری هم سروده هونرا وهی کاک نهحمه دبا زگروه .

شانوی " استشنا و قاعیده " نو سراوی برتولت بریشت که
 کاک نهحمه د با زگر کردویه به کردی ، له لایه ن تیپی شانویه
 پیشکشی کرا . کاک علی نا وهی کارگیری هم شانویه بووه وه
 کاک محمدا مین مهاجر دهوری به که می گیرا که دهوری " بازرگان"
 بووه .

ههروهه " كانوون " پيشانگاره كى وینه و فىلمى دانان له
 پيشانگارى وینه دان چهند ديمه نيك له راپهرينى ريبه ندان پويان و
 خهباتى زحمه تكيشانى كوردستان ، ژيان و خهباتى پيشمه رگه ي
 كومه له ، ههلسوورانى كومه له له مهيدانى فير كردن دا وههلسوو -
 رانى حيزبى كومونيسى ئيران له دهروهه وى ولات ، نيشان درا .

هههلهم روژدها هونه رمه ند كا ك محمد حنخالى چهندتا بسوى
 له بهرهمه كانى خوى نيشان دا .

روژى ۷ى مانگى گهلاويژ ، شاعيرى بهنا و بانگ و تيكوشه رى
 كوردستانى عيراق كا ك شيركو بى كهس له كوردى كى شيعه
 خويندنه وه دا كه له لايهن " كانوونى هونه ر ... " وه به ريه وه
 چوو ، به شدارى كرد .

ههههه كا ك فاتح شيخ الاسلامى به خيرهاتنى كا ك شيركو بيه كهس
 و كا ك سامى شورش و به شدارى بووانى مهه راسمه كه ي كرد و پاشان به

کردنی سه باره ت به بوجوونی کریکاری له سه هونرو شه ده بییا ت
قسه ی کرد ووتی :

" ... نیمه به شیکین له چینی کریکار که وارشی بالاستحقاقی
تهوای زانست و فرههنگ و هونری به شهری به به بروای من
نیمه ده بی تی بکوشین هیچ شتیک لهم فرههنگ و زانسته له
بهر چاومان گوم نه بی ... نیمه ده بی له مهیدانی فرههنگ و
هونردا له گهل فرههنگ و هونری بوزوازی تیوه چین ... ده بی
کومهلانی بهرینی کریکار و زحمه تکیش به فرههنگ و شه ده بی
شور شگیرانده به فرههنگ و هونری کریکاری بهرورده بکه یین
... فرههنگ و شه ده ب و هونری چینی کریکار له دنیا دا وه کوو
ره وتکی جیاواز له واننی تر و جودنی ههیه که نیمه ده بی
بیدوزینه وه به دستینه وه بگرین و بهش به حالی خومان بهر
بی بدهین و بیدگشینینه وه بهر رای شه وه که نیمه ده بی
دهمه وته گانی ره خنه وزیبا بی شناسی مارکسیزم به دسته وه بگرین و
بیکهین به چرای رینوینی خومان له مهیدانی خودی خولقا ندنی
شه ده بی و هونریش دا ده بی دوریگا بگرینه پیش ریگا به ک
شه وه که بهر بدهین به خولقا ندن و نواندن وهینا نه مهیدانی
بهرهمی شه ده بی و هونری کریکاری هونرو شه ده بیک که له
روانگی چینی کریکار وه له نژی ته م نیزامی چه وسانه وه وزولم
و ستمه بی که ته مرو له دنیا دا ههیه و هه انده بی ههستی
کومهلانی بهرینی زحمه تکیش و تیکوشه بچولینی بهر وه قال و گور
پیک هینان و ژیره و ژور کردنی ته م دنیا به بهر وه شه وه که
رقیان بکولی و بجوشی بهرانبه بهم دنیا دزیو و ناحیه وه
ناشیرینه بهر وه شه وه که جوانی له قال و گور دا ببینین له
دوا روژدا ببینین نه که له تیمرودا بهر وه و جوانی یانه له
تیمرودا ببینین که ده توانی گه شه بکه ن و به که لکی دنیا ی سبه
ینی مان و به که لکی شورشی رزگار بیه خشان دین ریگای ترمان

دهويه که به رهنه بیک پسر بدهین که له سه ربناغهی تیئوری
مارکیستی نامه زرا بی ...

پاش قسه کانی کاک فاتح شیخ الاسلامی ، کاک سامی شورش
قسهی کرد و ویرای دهر برینی پیوستی ها و کاری له نیوان نووسهران
وهونه مندانی کورستانی ئیران و کورستانی عیراق نا ، وتی :
" ... کوری شیعر خویندنه وهی شه مرومان تایبته به شیعره کا -

نی کاک شیرکو بیکس که چند شیعریکی تازهی خویتان پیشکده ش
ده کا . شیعری یه که می شه گوره شیعری " کهل " ه که شیعریکی
تایبته به شه هیدی ته مری وشه و بیرو و شورش کورستان ماموستا
عبدالخالق معروف ، شه و ما موستا " عبدالخالق " هی گوللهی
وهی کونه پهرستان و ره گوز پهرستان له روزی ۸۵/۴/۱۰ شه هیدیان
کرد . شیعری دووهم شیعری " به یان " ه . به یان کچه بی شمار گهی
زحمه تکیشی کورستان که به ویهزی پاله واتنی رو به رووی دوژمنا -
نی کورد و دوژمنا نی پیشکده و تنخوازی جهنگا و له کوتا بیخ دا خوینی
گهی خوی کرده تاجه گولینهی سه ری هه موو کوردیکی دلسوز له هه موو
کورستاندا و شه هید بو . سی یه م شیعری " گول باران " ه که
گول باران کوردنیککی دیکهی سه رکه و تنه کانی بی شمار گهی کورستانه
له شاخی " که توو " دولتی ئا کویاندا . چواره م " نه فرته " ه که
نه فرته کردنه له هه موو شه و کهسانه هی سه نگه ری میللهت ده فروشن
و به ویهزی شهر مزاری و گردن که چی یه وه ده چنه بال سه نگه ری
دوژمن . پینجه م کومه لیک بوسته ره شیعری کورت که وه کـــ و
پروسکه ی پرتا و له ما وه یه کی کورت دا ده بریسکینه وه و ری خوش
ده کن بو برووسکه ی دیکهی له دوا ی خویان

پاش قسه کانی کاک سامی شورش ، شاعیری تیکوشه کاک شیرکو
بیکس له نیو پیشوازی به شدار بووه کان دا چوو بهشت تریبسون و
شیعره کانی پیشکده ش کرد . لیره دا به شیک له شیعری به یان چاپ
ده که یین :

له و روزه وه که شانه ههنگی پیشهرگه

دهور و بگری وه گونده یان کرد به شيله

ئیترو ههر ههنگ بوو نیرو می

به سه ریه وه نه نیشته وه

له و کاته وه ئیترو " به یان "

وهك په رمسیله کهی دلناری

زهوی و باران

وهك که نسهی بال ره نگا وره نگ

تینوو بو خویندنی سه ربست

وهك سوپسه کهی عاشقی بهرد

وهك قهقنسی عاشقی گو

له سه ره رختی ناو (دی) وه

روی هه لفری

هیلا نه کهی خوی گواسته وه

بو سه نگه ری

وهو مهچک و تغه نگانه ی

له ناویاندا ههر به ته نها

توس ته گری

له ئیستهوه ئیتر بهیان

تاریکی ی مال ...

شهو ی لریژی کویله تی

وه کوو برچی زیادو ته مهل

هه مووی شه بوی

شیری می به و له نا و لانه ی

نازاده وه دیته ده ری

وه کوو چیام سه ره هل شه بوی

لیشا ویکه شه و دیواری

نامویی به رائه مالی

که ده میکه ، ... زور ده میکه

له م کوو دستانه دیله دا

به ره تیشکی نیوه ی خورم

نیوه ی حه قیقته تم شه گری

له ئیستهوه ئیتر بهیان

شه و بیره شار به ده ره شه کا

که ژن شه بی

هه ره له سه ره جی و هه ره له مالدا

بژی و به مری ...

درباره هنر

یادداشت‌هایی برای یک سخنرانی

(طرح نخست)

بیشتر درآمد من می‌خواهم از دیدگاه مفهوم ماتریالیستی تاریخ راجع به هنر صحبت کنم. هنر چیست؟ مفهوم ماتریالیستی تاریخ چیست؟

در هر تحقیق دقیق به کار گرفتن اصطلاحاتی دقیقاً تعریف شده ضروری است. اما این تقریباً غیرممکن است، زیرا در اینتناهی تحقیق شناخت ما از موضوع به همان عمق شناختی نیست که در پایان تحقیق بدست می‌آوریم. در نتیجه خود تحقیق معنایی تازه، دقیق و لاجرم روشن‌تر به اصطلاحات می‌دهد. از این رو ما با اصطلاحاتی موقت و مقدماتی شروع می‌کنیم و بعداً اصطلاحاتی را که در پایان بدست آمده است بجای آنها می‌گذاریم.

تعریف موقت ما از هنر چه باید باشد؟ بغاظر دارید که گفتن تولستوی در کتاب معروفش بنام "هنر چیست؟" تعاریف متعدد هنر را ذکر می‌کند؛ بنظراً و همه‌ی آنها کاملاً متناقضند و اصلاً رضایت‌بخش

نیستند. اتفاقاً تعاریفی که او ذکر می کند تفاوت زیادی با هم ندارند و آنطور که فکر می کند مخلوط نیستند. اما اجازه دهید فرض کنیم که کاملاً حق با تولستوی است و ببینیم تعریفی که خود او بدست می دهد چگونه است. آقایان آنرا برایتان یاد آوری میکنم.

تعریف تولستوی؛

هنریك وسیله مراد انسانی است. فرق این وسیله مراد وسایله دیگر است. هنریك مراد وسیله بی که از طریق کلمات انجام میگیرد اینست که اشخاص بكمك کلمات [تا کید از بلخائف] افکارشان را به تبادل میگذارند در حالیکه بكمك هنر عواطفشان را مبادله میکنند.

وقتی شخصی از طریق گوش یا چشم بیان عاطفی شخصی دیگر را دریافت میکند می تواند همان عاطفه را تجربه کند. فعالیت هنر بر اساس این واقعیت استوار است. انسان این استعداد را دارد که تحت تاثیر عواطف دیگران قرار میگیرد. همین استعداد پایه فعالیت هنری است. (ص ۷۶) هنر وقتی آغاز میشود که شخص بخواهد عواطفی را که تجربه کرده است بدیگران انتقال دهد و برای اینکار آنرا بنهن خودش قرا خوانده و در علائم مشخص بیرونی به بیان تر آورد. (ص ۷۷)

این تعریف وجوه مشترک زیادی با تعریف هگل از هنر دارد که به سادگی میتوان آنرا نشان داد. اما این مهم نیست من آن را بعنوان تعریفی موقت می پذیرم فقط اصلاح انجام میدهم.

هنر عواطف و کلمات افکار انسان ها را به بیان تر می آورد. این تفاوت به سادگی نشان می دهند که هنر این عواطف را از طریق ایماژ و بطورزی ملموس بیان می کنند. در حالیکه کلمات آنها را به طرزى انتزاعی به بیان تر می آورند. اما کلمات برای هنرمند ضروری هستند و برای مثال ابزار شعره کلمات است. بعکس فصاحت نیز احساسات را منتقل می کند، اما هنر نیست.

هنر فعلیتی است که انسان ها از طریق عواطفشان را بوسیله

ایمازهای زنده بهم منتقل میسازند • نوادان لغت و لغت
 اجازه بدهید جلوتر برویم • تولستوی می نویسد •
 " هر فردی در هر کدوم از جوامع انسانی شعوری مذهبی وجود
 دارد که در میان کلیه اعضای آن جامعه مشترک است • این شعور
 چه بصورت خبر و یا به صورت اثر • ارزش عواطف منتقل شده توسط هنر
 را تعیین می کند • " (صفت (بافتن و لغت) (بافتن و لغت)
 بیائید این تعریف را نیز موقتا بپذیریم و با دستکم آنرا با این
 خاطر که بعداً به محک حقایق بزنیم • بخاطر بسپاریم و برگردیم به
 دیدگاه ماتریالیستی تاریخ •
 مفهوم ماتریالیستی تاریخ چیست؟ نظیر برهان خلف • من در
 اینجا تبیین غیر مستقیم را بخدمت میگیرم • من نخست مفهوم
 ایده آلیستی تاریخ را خاطر نشان میکنم • سپس نشان میدهم که
 اختلاف مفهوم ماتریالیستی با آن در کجاست •
 مفهوم ایده آلیستی تاریخ برای این باور استوار است که تکامل
 تفکر و معرفت علت غایی و نهایی تکامل بشر است • این دیدگاه در
 قرن هیجدهم تسلط یافت و از آنجا بقرن نوزدهم رسید • اگرست کنت و
 سن سیمون مدافعان آن بودند • نظر سن سیمون در مورد منشأ
 نظام اجتماعی یونان باستان [چنین است] *
 یونان در اینجا اهمیت ویژه ای پیدا میکند • زیرا بمقیدن سن
 سیمون " از یونانیان بعد است که ذهن انسانی خود را بطور جدی
 با سازمان اجتماعی مشغول می کند • " اما نظام اجتماعی یونانیان
 از چه چیزی منشأ گرفت؟ " با آنها نظام مذهبی بعنوان بنیاد
 و اساس نظام سیاسی عمل کرد • • • نظام سیاسی الگوی خود را از
 نظام مذهبی گرفت • دلیل (اوجیست؟) • الپ * یونانیان
 یک انجمن جمهوریخواه بود • و قوانین اساسی تمام ملل یونانی •

* - گروهی از مترجم فارسی است •

** - در صفحه بعد

با تمام تفاوتها یشان ، این خصلت مشترک را داشتند که همیشه
جمهوریخواه بودند. * * *

• بنا بر این نظام سیاسی یونانیان نتیجه دیدگاههای منحصربفردی
آنها بود. لیکن این همه مطلب نیست. دیدگاههای منحصربفردی از
مفاهیم علمی (یک نظام جهانی علمی) نتیجه میشود. بنا بر این
همه چیز وابسته با این ایدههاست. سن سیمون جدا از این نظر
پشتیبانی میکرد که این ایدهها تعیین کننده برنامه عمل مردمی
بود که مناسبات اقتصادیشان آنها را مقید میسازد و این مناسبات
بنویسه خود توسط وضع نیروهای مولده اجتماعی تعیین میگردد.
ممکن است تعداد زیادی از شما با مطلب منی که مارکس نوردیبا چه
کتاب "نقد اقتصاد سیاسی" خود آورده ، و بسیاری کسان آنرا نقل
کرده اند ، آشنا باشید. من در اینجا آنرا مضمناً یادآوری بجهت
شما حاضرین میخوانم. * * * بنا بر این این شعور انسانها نیست که
اشکال هستیشان را تعیین میکند ، بلکه هستی اجتماعیشان تعیین
کننده اشکال شعور آنهاست. این دیدگاه مشترک تمام
ماتریالیستهای جدید در مورد جامعه انسانی و تاریخ است. ما

* - المپ یا المپوس کوهی است در یونان که طبق میتولوژی

یونان باستان خانه خدایان بود. * * *

* * * - نقل قولها از "مقاله‌یی در مورد دانش انسان"

ص ۱۴۲-۱۴۰

* * * - لنین نیز این بخش از مقدمه "نقد اقتصاد سیاسی"

مارکس را در کتاب خود بنام "دوستان مردم کیفانند" آورده

است. ترجمه فارسی این بخش در دو کتاب بنا مبرده فرق‌ها

با هم دارند. از آنجا که بخش منقول در کتاب لنین به

اصل نزدیکتر و از نظر ترجمه سلیس‌تر است من این بخش را از

اکنون هنر را از این دیدگاه، بطور مختصر بررسی می‌کنیم.
اگر مفهوم ما تریالیستی تاریخ، بطور عام / درست است، یکبار
گرفتن آن بر عرصه هنرمند صحیح است. عبارت دیگر این دیدگاه
واقعیاتی را تبیین میکند که از طریق (بررسی) تاریخ هنر
خلق‌های مختلف، برای ما شناخته شده‌اند. تاریخ هنر قلمرو بسیار
وسعی است. مجال است بتوان کل تاریخ هنر را طی دو شب تحلیل
کرد. ضروری است که دست به انتخاب بزنیم. من اینها را انتخاب
و بررسی خواهم کرد. ۱ - هنر قبایل شکارچی. ۲ - دوره‌های

→ کتاب "دوستان مردم" را اینجا نقل می‌کنم:
"تولید و وسایل مادی ناچار بین افراد مناسبات
معینی برقرار می‌گردد که مناسبات تولیدی است. این
مناسبات پیوسته با نژادهای از تکامل قدرت تولید مطابقت
دارند که در زمان معین نیروهای اقتصادی آنها نیز
آن نژاد برقرار دارند. مجموع این مناسبات تولیدی
سازمان اقتصادی جامعه، یعنی آن بنیان واقعی را تشکیل
می‌دهد که رو بنای سیاسی و قضایی بر آن قرار گرفته و
شکل‌های معین شعور اجتماعی با آن مطابقت دارد. بدین
طریق پروسه‌های اجتماعی، سیاسی و صرفاً نفسانی زندگی
معلول طرز تولید است. وجود آنها نه تنها مستقل از
شعور بشری است بلکه، برعکس، شعور بشری خود از آنها
ناشی میشود. ولی این نیروها در مراحل معینی از تکامل
قدرت تولیدی خود با مناسبات تولیدی بین افراد تصادم
میکنند. در نتیجه این امر میان نیروهای مولده و مظهر
قضایی مناسبات تولیدی، یعنی رژیم مالکیت، تضاد آغاز
میشود."

مترجم فارسی

(تاریخ) فرانسه از زمان لویی چهاردهم تا ظهور رمانتیسم و
یعنی حدود دو قرن • این کافی است • اما نکته مهم اینست که ما،
در اینجا، دو دوره اساساً متفاوت داریم • ۱۰ - جامعه‌ی شکارچی
که در آن طبقات وجود ندارند • ۲ - یک جامعه کاملاً متمسکند و
پیشرفته که در آن طبقات وجود دارند و بین آنها یک مبارزه حاد در
جریان است •

هنر قبایل شکارچی

راستی چرا قبایل شکارچی را انتخاب میکنم؟ هر کسی که جوهر
مفهوم ما تریالیستی تاریخ را درک کرده باشد، پاسخ دادن باین
پرسش را آسان خواهد یافت • وضع نیروهای مولده عامل تعیین
کننده تقسیم بندی هستند • این نیروها در قبایل شکارچی کمتر از
قبایل چوپان و لاجرم کمتر از قبایل کشاورز رشد کرده است •
استرالیا بی‌شک شاید در میان قبایل شکارچی، در سطح پایین‌تری
از دیگران باشند • کوتاه مدتی پیش از این آنها را بعنوان نیمه-
میمون (بی دم) تصویر میکردند • در ضمن آنها به بهترین وجهی
شناخته شده اند • اجازه بدهید نگاهی به هنرشان بیاندازیم •

رقص‌ها

امروز هیچکس جوانی را که والس یا مازورکارا به زیبایی
برقصد هنرمند بزرگ نمی‌نامد • امروزه رقصیدن بطور کلی از
اهمیت ویژه‌ی برخوردار نیست • اهمیت آن محدود شده است به کمکی
که به گرد آوردن جوانان، از دوجنس، با هم میکنند و اغلب ازدواج
بدنبال دارد • امروزه رقصیدن عمدتاً وقار و زیبایی را بیان میکند
وقار و زیبایی کیفیتی کاملاً لذت بخش دارد • اما به آن ویژگی‌هایی
که موجودیت جامعه متکی به آنهاست، تعلق ندارد • رقصنده
اولیه خیلی پیش از وقار و زیبایی را آشکار میسازد • مثلاً رقص‌های
استرالیا بی‌شک همه کیفیات اجتماعی مهم زنان و مردان را به نمایش
میکشد •

رقص های زنانه :

زن نشان میدهد که چگونه از درختی بالایی رود تا ساریقی* را بگیرد، چگونه برای ماهی صدف شیرجه می رود، چگونه ریشه گیاهان مغذی مشخصی را نگه میدارند، چگونه بچه ها ی شیر را شیر می دهد، یا حتی [رقص طنز آمیز] چگونه با شوهرش نزاع میکند. رقص های عاشقانه هم هستند که پادشاهان و راجه به آنها بیشتر صحبت می کنیم.

رقص های مردانه :

رقص های پارو زنان، رقص های گانگورو، رقصی که دزدیدن گله از سفید پوستان را نشان می دهد و الخ. آنها در فصل درو میرقصند بعد از یک شکار موفقیت آمیز می رقصند. رقص هایی هستند که رقص های تقلیدی نام گرفته اند. لازم نیست پیوند آنها با شیوه تولید را تبیین کنیم. این پیوند روشن و آشکار است. عامل اقتصادی در اینجا بوضوح بچشم میخورد. رقص های دیگری هم هستند که پیوندی نزدیک و آشکار با شیوه زندگی استرالیا بومی ها دارند. تقلید از حیوانات گوناگون. در اینجا نیز پیوند با اقتصاد روشن است. کسی که بتواند یک حیران را بخوبی تقلید کند عادات آنرا خوب میشناسد و هر کس عادات آنرا بخوبی بشناسد، شکارچی خوبی خواهد بود.

رقص های ورزشی :

کور و بودیس رقصایی بین قبیله ای هستند که گاه بیش از چهار صد نفر در آن شرکت دارند. مثلاً آنها، پس از انقضاء طلیح، در ماهتاب میرقصند. گاه این رقص های ورزشی در فصل درو، بعد از

* - پستاندار است از راسته کیسه داران که بجنه یک گربه

است. فرهنگ معین

يك شكار موفقيت آميز وغيره به اجرا درمي آيند. اغلب اين رقص ها با مشاركت هر دو جنس اجرا ميشوند. مردان جنگي چابك ببهترين وجهي ميرقصند. سرانجام رقص هاي دعاگزارى وجود دارند. اعتقاد برايست كه روح از تماشاى رقص لذت ميبرد. اين رقص ها ارتباط مستقيمي با اقتصاد ندارند. اما، نخست، ما مي بينيم كه اغلب از روح اشيا صرفا مادي درخواست ميشود. دوم (پاسخ اين پرسش كه) *روح چه نوع رقصي را دوست دارد؟ (مي گوئيم) *همان رقصي را دوست دارد كه استراليايي ها مي بسندند. اينجا ارتباط غيرمستقيم با اقتصاد عيان است. ليكن خود اين رقص ها هم ندارند. ملاحظه اي براي تولستوي هنر در اينجاديدگاه مردم در مورد خيروشر را بيان ميكند. ولي، بطوركلي بايد گفت كه اين ديدهاها مذهبي نيستند.

حالا به هنر ديگر، يعني آذين بندي بپردازيم. مايه هاي آذيني كدام است؟ دو دسته وجود دارند. (1) طبيعت (2) تكنولوژي. اكنون اين امر شناخته شده است كه تزئين استراليايي سلاح ها اغلب (تصويري از) پوشش خارجي يك حيوان است. موي كا نگدوه، پوست مار يا موزمولك. فرض ديگر از لوبك است كه فن را از مايه هاي آذيني ميدانند.* گاه نقشه اين يا آن منطقه بطرزي خشن روي چماق يك استراليايي طراحى شده است. سپس سمبلي از مالكيته به صورت زينت بچشم ميخورد. از آنجا كه مالكيته خصوصي كم رشد كرده است، نشانه مربوط به مالكيته قبيله اي است. هر قبيله اي سمبيل خودش را دارد. كويونك (توتم امريكايي) ؛ كا نگدوه، نوعي باز و الخ.

جالب توجه اينست كه در قبائل شكارچي گياهان هرگز بعنوان ماهه اي آذيني بكار گرفته نشده اند.

* و * گروهها از مترجم فارسي ميباشند.

سیاری از قبایل ابتدایی افزارها را با طرحهایی تزئین میکنند که به طرحهای منسوج معروفند. چرا؟ هولمز اینترا چنین تبیین میکند: کوزه‌گری از سبک بافی جوانتر است و سبک یافته از کوزه قدیمی تر است. بفرز تصویر یک نوار مروری بسته تیر به همین شیوه تبیین پذیر است. بافتنی همان نقش فراهم آورنده مایه‌های آذینی را بازی میکند. برطبق نظر لوبک میتوان عموماً هنر ابتدایی را به چند دوران تقسیم کرد: عصر سنگ و عصر برنز، عصر آهن و به همین ترتیب.

آذین‌ها شامل تزئین بدن، تزئین مو، نقاشی و خالکوبی و داغ گذاشتن میباشد.

شوینفورت: عموم ما نران در سراسر دنیا میکوشند خصیصه‌های بدنی قبایلشان را در کودکان نشان پرورش دهند. در نقاشی زمینه‌هایی وجود دارد که تفکر انگیز است و آن اینست که خود انسان در آن نوجو تجوی اینست که حیوانی را تقلید کند. در مورد موهم همینطور است. اما، بدون شك، رنگ پوست نیز در اینجا اهمیت پیدا میکند. تیره پوستان خود را بونگ سفید نقاشی میکنند. مثلاً وقتی عضوی از قبیله میمبورد اغلب نرجه خویشاوندی را با نقاشی نشان میدهند. قبایل دنیکا هم دیگر را بکمک الگو میشناسند. اغلب با داغ خطوطی ترسیم میشود که میزان سن را نشان میدهد. در استرالیا ی جنوب شرقی خود سنین الگوی داغ‌ها را خاطر نشان میسازند.

اینجا با لیدن زیاد به مهارت، نقشی ایفا میکند: لنگ يك استرالیا یی از سبک دم خرگوش درست شده است. معنی روشن است. زنان معمولاً چیزی را می پسندند که مردان را ترسناك و ماهر جلوه میدهد. هدف تزئین پسند آمدن جنس مخالف است. وقتی اداره مستعمره محلی در جزایر فلاندرز، نزدیک تاسمانیا قدغن کرد

که مردان جوان خود را برنک سرخ نقاشی کنند. آنها تقریباً سربه
 شورش برداشتنند؛ میگفتند: دختران عاشقان نخواهند شد.
 زینت شامل کار روی دندان ها هم میشود. گاهی از آنها به
 عنوان زمینه استفاده میکنند و برافریقا، دندان های پیش
 بالایی را میکشند. چرا؟ شوینفورث چنین جواب میدهد: زیرا این
 مردم را بشکل نشخوارکنندگان درمواورد که آنها را می پرستند.
 (قلب آفریقا. ت. آی. ص ۱۴۷، پاریس ۱۸۷۵) در میان دنیکاها
 فقط مردان خودشان را خالکوبی میکنند. این منعکس کننده نخستین
 تقسیم کار است: [تقسیم کار] بین زن و مرد. این در مورد
 لباس پوشیدن دیده میشود. مردان پوشیدگی کامل را شرم آور
 میدانستند: میگفتند پوشیدگی کامل برای زنان با ارزش است.
 دنیکاها شوینفورث را که به شیوه اروپائیان لباس پوشیده بود
 زن ترك ملقب کرده بودند. اینکاها آهن را بعنوان گرانبهاترین
 فلز میشناختند و زنان وزنه های متعددی از آنرا بعنوان زینت
 بکار میگرفتند.

با توکام و پلهله (حلقه لب) دادیدو چارلز در (صادرات
 زامبوه) می گویند که از رئیس بیری پرسیدند، چرا زنان حلقه
 لب بکار میبرند، گفت: "چرا؟ چون مردان ریش دارند، ولی
 آنها هیچ ندارند. اگر آنها بجای ریش پلهله نداشته باشند،
 زشت میشوند."

کاپیتن سیک در (سر چشمه نیل) می گوید رئیس را دیده
 است که صورت خود را با رنک سفید نقاشی کرده بود. بتومیان
 آنجا سفیدپوستان را بشدت خوار میسرودند.

شعر: بیان شفاهی پدیده های بیرونی و درونی در قالبی
 است که از نظر زیبایی شناسی موثر باشد و بخاطر هدفی زیبایی
 شناسانه بکار رود. شعر نثر آهسته زینت یافته و عمدتاً پهل
 ترانه بوئوکودوس: امروز شکار خوبی داشتیم حیوانی را کشتیم

حالا چیزی برای خوردن نداریم. گوشت خوب است براندی خوب است.
(ثبت شده توسط اریزنح)*

یا : رهبر نمی ترسد رهبر ترس نمی شناسد، الخ.

استرالیایی ها همیشه میخوانند. مثال :

نارینگیری دارند می آیند،

نارینگیری دارند می آیند،

آنها، به زودی، به اینجا میروند!

آنها يك كانگورو را حمل میکنند

و به تندی گام بر میدارند.

نارینگیری دارند می آیند،

نارینگیری دارند می آیند.

يك ترانه شکار استرالیایی :

كانگورو به سرعت دویدند،

اولی من تندتر بودم.

كانگورو چاق است. این کلمه را بفرستید.

در اولین آنرا خودم به آن طلب زنده روی کشیدم.

این کلمه را در کتب کانگورو و کتا نگورو و کتا شعیله به زودی این

يك سرود جنگی بفرستید. این کلمه را در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این

همه تعبیریه در پیشانیهای بزرگ و بزرگ به این کلمه را در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این

در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این کلمه را در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این

در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این کلمه را در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این

در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این کلمه را در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این

در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این کلمه را در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این

در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این کلمه را در کتب کانگورو و کتا شعیله به زودی این

از تعریف شعر تا اینجا از یادداشت های اریزنح است و نویسن

اصلی به آلمانی آمده است. مترجم فارسی

گاهی دشمنان را به ریشخند میگیرند :

چه ساق‌هایی !

چه ساق‌هایی !

تو کانگوروی لنگ‌دراز !

ترانه تشییع جنازه به هنگام تشییع جنازه عضو یکی از قبایل

جنوب غربی استرالیا خوانده شد :

زنان جوان میخوانند :

اوه برادر جوانم !

زنان پیر میخوانند :

اوه پسر جوانم !

همه :

دیگر هرگز، هرگز ترا نخواهیم دید !

ترانه‌های آنان از شکم مایه میگیرد، نه از قلب .

شعرهای تفرزلی ما بسیار از عشق صحبت میکنند، ما در مینسان

قبایل شکارچی هنوز بیک ترانه عاشقانه برنخورده ایم . جایبی

برای عشق به طبیعت نیز وجود ندارد . ما فقط یک سرود اسکیمورا

می‌شناسیم که در آن راجع به ابر پیرامون قله یک کوه صحبت شده

است . در واقع اینجا هم جایبی برای عشق شاعرانه به طبیعت وجود

ندارد : کوه بزرگی را میبینم که در محاصره ابرها قرار دارد :

عظیم است، ابر آنرا در محاصره دارد و الخ فقر مضمون چنان

است که اغلب [افراد] قبیله معنی کلماتی را که ادا میکنند

نمی‌فهمند . آشکارا پیداست که مسئله عمده وزن و نوا است .

عموما در این مرحله غزل‌ها بیشتر به موسیقی دلالت دارد تا شعر .

حماسه‌ها : می‌گویند شعر با حماسه شروع شده است . این

برای یونانیان صایق است که تاریخ از آنها آگاهی دارد . اما

برای انسانهای اولیه صایق نیست . معمولا داستان‌های حماسی

شهامت، شجاعت و قدرت مقاومت را می ستایند. قصه اسکیمو در باره گازاکزوک. او مرد فقیری بود که هم قبیله بی همای شروتمندش رنج بسیارش دادند. روزی روحی به شکل گرگ بر او ظاهر شده. دمش را دور او پیچید و او را سه بار بر زمین کوبید و الخ. او نیرومند شد و خوسها را کشت. او با کشتن یا زخمی کردن کسانی که از او بهره کشی کرده بودند، انتقام خود را گرفت. او فقط به فقرا بخشش میکرد، زیرا آنها دوستش داشتند و نسبت به او مهربان بودند. انعکاس ظهور مبارزه بین فقیر و غنی.

نمایش: اعضای هیئت تحقیق کوژن اشتون نمایش آلوتی* را دیدند. يك آلوتی مسلح به [تیر و] کمان نقش يك شکارچی و دیگری نقش يك پرنده را ایفا کرد. اولی با حرکات بدن خود نشان میداد که از پیدا کردن چنین پرنده‌ی زیبای خوشحال است، اما جرات نمی کند آنرا بکشد. دومی حرکات پرنده را تقلید میکند و میکوشد از نست شکارچی فرار کند. شکارچی سرانجام به سوی او تیراندازی میکند. پرنده در حالیکه بالهای زخمی شده، تلوتلو میخورد و می افتد. شکارچی با شادمانی میرقصد. ولی، بعد از اینکه چنین پرنده زیبای را کشته است، متأسف میشود. پرنده ناگهان به صورت يك زن دوست داشتنی نرمی آید و خودش را در آغوش او می اندازد.

نمایش استرالیا: يك ارکستر صد نفره از زنان و بیض ازیا نصد نفر تماشاچی. صحنه يك. بازیگران يك گله گاو را تصویر میکنند آنها لم داده اند و علوفه شان را میجویند. صحنه دوم. گروهی از مردن جنگجو نزدیکی به گله نزدیک میشوند، بان جمله میبروند، گاوهارا میکشند، آنها را پوست میکنند و الخ. صحنه سه. مردان سفید ظاهر میشوند با وحشیان توگیر میگردند وحشیان به بیروزی

* - محلی جزایری است در جنوب غربی آلاسکا

میرسند. تماشا می نبرد هم تماشاچیان و هم بازیگران را چنان به هیجان می آورد که نمایش تقریباً به صورت يك جنگ واقعی بر می آید هنر ابتدایی اینگونه است. حال ببینیم شناخت ما از آن تا چه اندازه تعریفی را که از تولستوی بعاریت گرفتیم، تأیید میکند یا تغییر میدهد.

هنر يك وسیله مرادده انسانی است. مرادده بی است که بوسیله ایمازها انجام میگیرد. از آن بر می آید که آنچه انسانهای اولیه می اندیشیدند خیر بود. این آگاهی با آنچه که خیر بود، بعکس نظر تولستوی، يك آگاهی منهدبی نیست. این آگاهی با توسط اقتصاد و تکنولوژی تولید ویا توسط نیازها و مناسبات اجتماعی که روی همین زمین تکامل یافته. تعیین شده است. سرانجام ما متوجه میشویم که بایستی مرادده انسانی را با يك استشنا ترك کرد. "خنجر را در بطنش فرو کن" "داستانهای کازاگزوک و بارونیک در باره خرگوش صحرائی".

نیمه دوم
"کاشنگور و چاق بود من آنرا خوردم" "یا نخودهایی که سفید بوستان نخستین شب میخور فده خوشمزه است. این تغزل شکم است. ممکن است در رابطه با این تغزل بما بگویند" عامل اقتصادی" در اینجا کاملاً نفوذ دارد. اما در جامعه کاملاً پیشرفته هم همینطور است؟ بیائید بررسی کنیم.

اجازه بنهید از جامعه شکارچی به تمدن و از جنگل کلههای اکالیپتوس استرالیا بیکی از سالنهای پاریس و در نیمه اول قرن هفدهم، بازگردیم سالنی که به تقلید سالن معروف ما دامد و رامبویه بر پا گشته است.

در متداول ترین سالنهای آن زمان بندرت راجع به سیاست صحبت میشد. علاقهها عمدتاً و منحصرأ به جانب ادبیات جلب میشد. در آن زمان کتاب آثار ادبی مورد بحث اعضای سالنها بود؟ در

۱۶۱۰ قصه او نوره دوارفه بنام "زیبایی" منتشر شد و فوراً معروفیت خیلی زیاد پیدا کرد. شخصیت‌های این قصه به سه طبقه تقسیم میشوند (واقعه در گل در قرن چهارم بعد از میلاد، میگذرد):
 (۱) کشیشان و تارکان دنیا (۲) شوالیه‌ها و دختران زیبا (۳) زنان و مردان شبان. دسته اخیر در کشور خیالی ارفه جز* پایین ترین طبقات هستند. اما مردمانی کاملاً منزله هستند. مولف در دیباچه "زیبایی" میگوید: شبان مونت من* اگر شما را بخاطر اینکه به زبان روستا نشینان تکلم نمی‌کنید و بوی بز و گوسفند به مشامتان نخورده سرزنش کردند، [به تندی] پاسخ بگوئید که نه شما و نه اطرافیان‌تان به شبانان تنگستری تعلق ندارید که گله‌شان را به خاطر تأمین معاش از این درو آن در می‌برند. شما این شغل را صرفاً با این دلیل انتخاب کرده‌اید تا برآرامش بر سر بویید و بیدرد سر زندگی کنید.

همانطور که متوجهید مولف عامل اقتصاد را فوق العاده حقیر می‌شمارد. قهرمان‌هایش نه بدلیل ضرورت اقتصاد را، بلکه از روی تمایل شبانی را اختیار کرده‌اند. گله‌های آنها ساعات کمی از اوقاتشان را می‌گیرند؛ بیشترین وقتشان صرف عشق میشود. یکی از قهرمانان بنام سلاون، که نامش به صورت نامی همگانی درمی‌آید، دوازده فرمان عشق را می‌نویسد و دیگران در اطاعت از آن تعجیل میکنند. اینجا چند تا از این فرامین را می‌آوریم:

- (۱) شخص باید بعد از افراط عشق بخورد.
 - (۲) فقط یک نفر را دوست بدارید.
 - (۳) بجز عشق بکنفر هیچ شغل دیگری نداشته باشید.
 - (۴) از شبان زن هر شخصی دفاع کنید.
- تکرار می‌کنم که این قصه فوق العاده عمدمیت بیست و یک ساله است. تمام نسل‌ها از خواندن آن لذت می‌برند. افانه نویسنده معروف لافونتن راجع به آن چنین می‌گوید: "وقتی که یک بچه بچود بودم"

این قصه را من خواندم. حالا که ریشم خاکستری است هنوز آنرا
میخوانم.

این قصه به روشنی با خلق و خوی تطابق داشت. اینرا از این
واقییت میتوان فهمید که چنین قصه‌هایی بفرانسیز وجود داشتند
و مدت‌های مدید عمومیت زیادی یافتند. در ۱۶۵۴ قصه مسادام
دوسکوتره بنام "کله‌لی" انتشار یافت. این کتاب معروفیتی
بهمان اندازه پیدا کرد که به صورت کتاب نرسی واقعی عشقبازی
درآمد. در آن بخش معروفی بنام ورقه نوازش وجود داشت.

مسئله: چگونه از شهردوستی نوین به شهر نوازش برویم. سه راه
وجود دارد. اجازه بدهید نوازش بر اساس احترام را مورد توجه
قرار بدهیم. شما چنین سری را طی میکنید:

بصیرت عمیق، شعریبیا، یک پیام عشقبازانه، یک ملاحظه
نوازشگرانه، صداقت، علو طبع، بخشندگی، امانت، درستی و احترام
و خوبی. نوازش بر اساس همفردی مطبوعترین همه است. (دومین
نوازش بر اساس حق شناسی)

این "نقشه نوازش" مورد علاقه وافر کسانی قرار گرفت که
در آن ایام به سالن میرفتند. فاصله بین این نقشه و شعراستریالیایی
خیلی زیاد است. در سالن کسی حق نداشت کلمه سینه را بر زبان
آورد. چنین کاری نادرست بود. چرا؟ زیرا یادآور بشقاب سینه
گوساله بود. در چنین صورتی آیا اقتصاد فرانسه، در آن زمان،
ادبیات را تحت تاثیر قرار نداد؟ مستقیماً خیر. اما ممکن است
همانطور که سانچویا نزا از دن کیشوت پرسید: شوالیه‌های
سرگردان از کجا پول برای ادامه سفرشان بدست می‌آورند؟ شخصی
بپرسد شوالیه‌ها و خانمهای [عضو] سالن که "نقشه نوازش" را

* - داخل کروشه از مترجم فارسی است.

مطالعه کردند بول گئران خوب را از کجا بدست آورند؟ تصادفی نبود که او نوره دوارفه به خواننده هشدار داد که قهرمانان فی چوپانانی هستند که بر اساس تمایل کار میکنند و نه ضرورت. او دریافت که اگر آنها از میان انسانهای واقعی آمده بودند چنان عمل نمیکردند که برقصه کردند. بنا بر این وجود چنان آرمانهایی نیاز به طبقه‌بندی داشت که بتواند بدون کار کردن زندگی کند. به عبارت دیگر برای آن جامعه تقسیم به طبقات مورد نیاز بود. علل اقتصادی تعیین کننده این تقسیم هستند. بنا بر این اقتصاد در اینجا نیز بطور غیر مستقیم عمل میکند؛ موقعیتی مآفرینند که همانطور که نکراسف میگوید انسانها ستخوش رویاها و شورها باشند.

اما تقسیم جامعه به طبقات مدت‌های مدید است که وجود داشته و هنوز هم وجود دارد. امروزه در فرانسه هنوز مردمانی هستند که بدون کار کردن زندگی میکنند؛ چرا فرانسه از نظر اقتصادی ثروتمند فقط در دوران خاصی از رشدش علاقه پرشوری به قصه‌های ارفه و سکونره نشان مینهد؟

هرجا که ما با چنین پرشوری روبرو شویم باید نریابیم که وضع عصر ما قبل چگونه بوده است.

عصر ما قبل در فرانسه چگونه بود؟ عصر جنگهای مذهبی بود که در شب مشهور بارتولومف مقص به اوج خود رسیدند (۲۴ آگوست ۱۵۷۲). رفتارها کاملاً وحشیانه شده بودند و گرایشی در زبان و ادبیات بعنوان یک عکس العمل نمایان شد. ممکن است این بعید بنظر برسد. دو مولف [را شاهد مآفریم] (۱) موریه نویسنده "ناستان در فرانسه".

* - در قرن هفدهم گرایشی در زبان ادبیات فرانسه در بعضی سالن‌ها ایجاد شد. طرفداران این گرایش در بکار بردن کلمات غسته رفته و مطمئن اعرار داشتند.

۲) لانسون، مولف اثر معروف "تاریخ ادبیات فرانسه" موریه (صفحات ۱۸ - ۱۷)؛ "هیچ چیز با اندازه انقلاب و جنگهای داخلی نهن مردم را بجانب چویانی جلب نمی کند. سپس این ضرورت پیش آمد که ملائمت و ادب جایگزین وحشتی شود که جامعه "اتفاقی" پیش آورده بود. همراهان هانزی چهارم که هوزه گویی و خشونت اردوگاهها را با خود بداخل دربار آورده بودند نیاز به اصلاح زبان و عادات را، پیش از پیش، مبرم کردند. این عصری بود که در آن کاترین دروین از رفتن به مجالس درباری خودداری کرد و در پیرامون خود جامعهایی از برگزیدگان را گرد آورده، جامعهایی که به زبان مانتانن افتخار میکرده." وال .

لانسون؛ "مشکل بتوان میزان نادانی، هوزه گویی و خشونت را که بعد از چهل سال جنگ داخلی در میان دربار و نجیبان گسترش یافته بوده، به تصور در آورده بدنیال آن بود که خانم های نظیر مارکیز دوامتیویه به صورت مربیان جامعه متعالی در آمدند و آنها با جدیت توسط فروتنی و ادب از رفتار خشن جلوگیری کردند و بتدریج لذات روحی را جایگزین لذات بدنی خشن نمودند. اهل ادب از طریق آثارشان ضمیمانه به خانمها یاری رساندند. هم اولی ها و هم دومی ها از این اصلاح رفتار فایده بردند. بی معنی است اگر بخواهید در قصه های آن زمان به جستجوی تصویری از جامعه آن روزگار بگردید؛ قصه ها آرمان های آن جامعه را بیان کردند و کتاب درسی تمدن بودند و غیره. ص ۳۷۹، طبع ۱۸۹۶.

همانطور که ترمی با بید این ادبیات، ادبیاتی طبقاتی است؛ ادبیات طبقه معینی است در مرحله مشخصی از رشد آن ادبیاتی است در شرایط تاریخی مشخص، آن گرایش نمی توانست مدتی طولانی بمانده وابسته ظواهر شد. مولیر و بویلوا آنرا بساد تسخر گرفتند. اما ادبیاتی که قصه های ارفه و سکودره را خلق

راه کاملاً قابل اتکاهم وجود دارد. این از طریق برخوردی که در انگلستان و فرانسه نسبت به شکسپیر روا میدارند امکان پذیر است.

بعد از احیای سلطنت [چارلز دوم] در انگلیس اشراف شروع کردند به بی لطفی نشان دادن نسبت به شکسپیر و نسبت تراژدی فرانسه روی کردند شکسپیر توسط "خدایان" مورد حمایت قرار گرفت.

این نگرش نسبت به شکسپیر نرغون هیچکس نیز اقامه یافت. هیوم فرمود وی چنین می گوید: نبوغ نمایشی او بسیار بیشتر از آنچه که هست اوزیایی شده است؛ دلیلش هم اینست که او اشخاص را از شکل می انداخت و بطرز نامناسبی بزرگتر از آنچه که بودند نشان میداد. ("نادانی نسبت به هر رفتاری")

گیبون که از کودکی با پرستش شکسپیر بزرگ شده بود تراژدی فرانسه را ستود و این ستایش به معنای کاستن از احترام نسبت به شکسپیر بود. خصلت نما ترین برخوردها برخورد پوپ است. پوپ از اینکه شکسپیر به حمایت طبقه بالا ("حمایت نوع بهتر") اتکا نکند و برای "مردم" نوشت اظهار تاسف کرد. بعقیده او اگر شکسپیر از پشتیبانی شاه و دربار برخوردار میشد بهتر می نوشت. حتی گاریک (بازیگر) کوشید شکسپیر را بشرف نزدیک کند؛ او صحنه گوئیکنان را از هیلت حذف کرد و به شاه لیر پایان شادی بخشید. چالب اینجاست که مردم تفاوت دوست غیر اشرافی خصلت طبقاتی این نگرش نسبت به شکسپیر را بخوبی می شناختند. گاریک پذیرفت که او به هنگام منطبق کردن آثار شکسپیر در خطر این قرار داشت که تماشاچیان برایش نیمکت پرتاب کنند و صدومش سازند. یکی از آنها می گوید زیرا من توده عوام انگلیس را می شناسم. واکنش بورژوازی علیه

* - داخل کرده از مترجم فارسی است.

اشرافیت در فرانسه در قرن هیجدهم شروع شد و همین امر تکلیف

انگلیسی بالهجه فرانسه و ستایش شکسپیر را بدنبال آورد .

در زیر باین مسئله می پردازیم :

[یادداشت] ولتر ، ۲۵ اوت ۱۷۷۹ • یادداشت در متینگ آکادمی

توسط المبر خوانده شد :

همت از صحنه های عامیانه مالا مال است . بطور مثال نگهبان

در صحنه را می گویم ، آنجا که سکوت بر همه حاکم است و او

صدای جنب و جوش يك موش را ننشیده است ؟ چگونه میشود

پذیرفت که کسی چنین بیانی را بخدمت بگیرد ؟ ولتر نسبتاً

می نهد : شخص می تواند در سربازخانه ها اینچنین صحبت کند . اما

در تئاتر ، در مقابل ملتی که عادت دارد نجیبانه سخن بگوید و

باید در برابرش بهمان گونه صحبت کرده بیان مطلب بدانشکل

روان نیست . تهاجم صحنه فرانسوی علیه شکسپیر چه معنایی در بر

دارد ؟

ولتر می گوید : " راستی عالیجنابان لویی چهاردهم را در

سالن آئینه کاخ ورسای در حالی بتصور درآوردید که درباریان با

شکوهش پیرامون او را گرفته اند و لحظه ای را تصور کنید که او

آنجاست و دلچکی مضحك و ژنده پوش قهرمانان ، مردان بزرگ و

زنان زیبای چنین درباری را کنار می زند و از آنها می خواهد

بخاطر يك بازیکر سرگرم کننده خیابانی که بطور تصادفی

چند ترستی ماهرانه را ترتیب داده است مولیر ، کورنیه

و راسین را رها کنند . [اگر چنان حالتی پیش می آمد] چگونه

از يك چنین دلچکی پذیرایی میشود ؟ "

گرچه ولتر میدانست که فرهنگ آکادمیک قدیم کاملاً اشرافی

بود و مدت کوتاهی قبل از فوتش عقیده خود مبنی بر لزوم

x - داخل گروه از مترجم فارسی است .

تغییر آنها بیان کرد ، اما در اینجا مثل يك محافظه کار صحبت
میکنند ، او شکسپیر را زیادی دمکرات یافت .
دیدند و که به بازیگران توصیه کرد آب و تاب دادن را رها
کنند و بشیوه بی طبیعی صحبت کرده و حرکت نمایند ، به ما نام
دو دفان اعتراض کرد و گفت : " ولی مادر روز صحنه " اگر
پهنای بی * را خواهیم داشت که مثل يك زن ماهی فروش صحبت می کند
سرانجام کواهی دیگری از ویکتور هوگومی آوریم ؟
" زنان مردم و اشراف آئینه سلطنت فردی بود . شعر سلطنت
فردی بود و يك لغت يك دوک و یا عضو مجلس اعیان ، و اگر
اینها نبود ، هیچ نبود جز يك ساده لوح . "

برای مثال همین سلیقه خودش را در آرایش باغچه ها هم نشان
میداد . در این رابطه من ایده ای از تانیه را بخاطر تان می آورم
که آنها سر یکی از اولین آثارش بنام " سفر به پیرنه " پیش
کشید ، ولی متأسفانه آنها بخوبی بسط نداد . تانیه می گوید : " شیله
بوسیله کنتراست خوشایند ما واقع میشوند و اینکه افراد مختلف
اشیا متفاوتی را زیبا می یابند . " او این ایده را به شکل زیر
توضیح می دهد : شخصی که مجبور است تمام وقت بایستد و بذل توجه
کند ، فکر می کند که حالت نشسته از حالات دیگر بهتر است .
این ایده چگونه بخدمت توضیح عشق اشراف فرانسه به باغ های
لوتتر می آید ؟ به شکل زیر : ما طبیعت بکر و آرایش نشده
را دوست داریم . زیرا ما کودکان شهر ، یعنی جایی هستیم که چرین
طبیعی تر آن وجود ندارد . ما آنها بوسیله کنتراست دوست
داریم . اما آنها بی که بتازگی از دل بربریت قرون وسطایی و

* - اسم مادر نرون امپراطور روم باستان که از

۵۲۵ الی ۴۵۶ قبل از میلاد می زیست .

محرومیتها ی جنگ های طولانی بیرون آمده بودند، چنین طبیعتی را
 جالب نمی یافتند. ایده آنها در مورد آن با ایده محرومیتها پیوند
 خورده بود؛ از این گذشته هیچ باغی برای نمایش دادن لباس
 درباری و باشکوه آوردیدل کردن تعظیم تریک مهمانی اشرافی
 و برای ردوبدل کردن یک مکالمه منزله، و برای یک شیفته و یا
 برای عشقبازی نهائی مناسب تر نبوده

مترجم: فریدون ناظری

متن اصلی در دست نوشته به خط نستعلیق و با حاشیه‌های گسترده است. در این بخش، متن اصلی با خطی کوچک‌تر و با فاصله‌های مشخص از حاشیه‌ها درج شده است. این متن شامل توضیحات و تفسیرهای اضافی است که به درک بهتر متن اصلی کمک می‌کند.

متن اصلی در دست نوشته به خط نستعلیق و با حاشیه‌های گسترده است. در این بخش، متن اصلی با خطی کوچک‌تر و با فاصله‌های مشخص از حاشیه‌ها درج شده است. این متن شامل توضیحات و تفسیرهای اضافی است که به درک بهتر متن اصلی کمک می‌کند.

نگاتی در نقد یک پوستر

بمناسبت دومین سالگرد تأسیس حزب کمونیست ایران، سازمان کردستان حزب، چند کار تبلیغ تصویری از جمله یک پوستر منتشر ساخت. بویژه این پوستر قابل توجه و بررسی است و بنظر من باید بعنوان هشدار تلقی شود از انحرافات و خطاهای که بخصوص در تحولی که تبلیغات تصویری کومه‌له طی می‌کند، نرکمین نشسته است. به اعتقاد من این دوران گذار - گرچه بدلائلی می‌کند طی می‌شود - عبارتست از بریدن از گرافیک و بیان تصویری حاکم بر جنبش چپ* - یا صحیح‌تر حاکم بر تبلیغات تصویری پوپولیستها - و جستجو و کنکاش برای دستیابی به گرافیک و بیان تصویری منطبق با تفکرات و نیازهای تبلیغاتی و سیاسی ما. پوستر مذکور خود نمونه قابل توجهی است از این تلاش و کوشش برای بریدن از معیارها و زیبایی‌شناسی معمول تبلیغات تصویری کومه‌له نرگنشته و اتفاقاً نقطه قوت آنها عمدتاً در همین جاست. اما هر بریدنی از تعادلی و مفاهیم و سلیقه پوپولیستی الزاماً ما را به آنچه که در تبلیغات تصویری بدان نیازمندیم و منطبق بر تفکر و حرفهای ماست، نزدیک نخواهد کرد. چرا که بُعد اصلی مساله همچنان سیاست و پیام سیاسی و محتوای هر تبلیغ تصویری است. و اگر این راهنمای ما نباشد و قطعاً به انحراف نرخواهیم غلبید.

* - بایک نگاه به تبلیغات تصویری کومه‌له نرگنشته میتوان دید که تبلیغات آن عمدتاً تقلید نا موفق از پوسترها و تبلیغات تصویری جریاناتی چون پیکار و ... بود.

و بنظر من پوستر کومه له برای دومین سالگرد تأسیس حزب کمونیست
 دقیقاً همین نقص اساسی را دارد .
 اجازه دهید موضوع را بر هر دو وجه آن - یعنی نقاط قوت و
 نقاط ضعف پوستر مورد بحث ، با ذکر بعضی جنبه های تخصصی تر
 بیشتر توضیح بدهم . از نقاط مثبت شروع کنم . پوستر سالگرد حزب
 از لحاظ شکل بودن ، ترکیب تضاد ویر مختلف ، قطع آن و
 هماهنگی و اجرای کار ، به نسبت دیگر تبلیغات تصویری سا زمان
 کرستان حزب ما ، قوی و خوب است . پوستر مذکور نشان میدهد که
 در تبلیغات تصویری همان از لحاظ گرافیکی پیش آمده ایم و قادریم
 عقب ماندگی هایی را که تبلیغات تصویری کومه له حتی نسبت به
 جنبش چپ در ایران داشت ، مرتفع کنیم . بعلاوه در پوستر از
 تما ویر و سمبل های معمول جنبش چپ خبری نیست و کوشی شده است
 که با مفاهیم تصویری ساده و نو ، منظور و حرف خود را بیان دارد .
 از همه مهمتر در پوستر کوشی شده است در سطح تجرید بالاتری از
 لحاظ تما ویر و سمبل ها حرف خود را بزند و این جهت پیشرو این
 پوستر است . زبان گرافیک طبعاً نسبت به نقاشی و طراحی کلاسیک
 یک زبان بسیار تجریدی و بر همین پایه عام تر و دارای قوت
 انتقال سریع مفهوم است . پوستر مورد بحث ما جلوه ای از تسوان
 طراح آنرا در سخن گفتن روان تر و سلیس تر به زبان گرافیک نشان
 میدهد .
 در پوستر کومه له برای سالگرد حزب کمونیست ، سه سمبل و
 واحد تصویری انتخاب شده اند ؛ ستاره ای آرم حزب ، طومار و روبان .
 طومار (یا منشور) ، در اینجا علامت وضع کردن ، قانونگذار دن ،
 تأسیس کردن و اعلام موجودیت است . روبان علامت شادی و سرور و
 تولد است ، مجموعه و ترکیب شکل و ساده این سه سمبل در کل
تأسیس و پایه گذار دن سرور آور و پر ابهت یک چیز را بیان میدارد
 و در این کار هم بالنسبه موفق است و بیننده را جذب می کند . اما

موفقیت آن در همین جا تمام می شود. ^۱ اما ماموریت اصلی ما
 این چیزی که تاسیس و تولد شادی آورد و مجلل آن اعلام میشود
 چیست؟ پوستر با ضعف و ناتوانی پاسخ این سوال را به بیننده
 میدهد: ۱ - گروه اول با علامت ستاره آرم حزب، ۲ - و بعد
 با حروف ریزی که در منشور یا طومار نوشته شده و محتوا و تعلق
 طبقاتی حزب ما را توضیح میدهد. نوشته ها تا یکی دو قدمی قابل
 خواندن نیست این از لحاظ ارتباطی ضعیف و بهمین دلیل ارزش
 سیاسی - تبلیغی زیادی ندارد. بعلاوه برفرض هم که این ضعف
 را نداشت (یعنی درست و خوانا بود) باز یک نقطه ضعف برای
 پوستر بود. چرا که پوستر در اساسی ترین نکته خود از لحاظ
 سیاسی - یعنی معرفی حزب کمونیست از بیان تصویری آن ناتوان
 بوده و به کلام روی آورده است و این دیگر خاصیتی است برای
 مثلاً تراکت و از این قبیل و نه پوستر. ^۲ و اما در مورد آرم حزب،
 اینهم کمک چندانی به پوستر نمی کند آرم به خودی خود ارزش
 گرافیکی و تبلیغ تصویری خاصی دارد، اما بیشتر برای عام ترین
معرفی حزب و علامت شناسایی آنست. پس پوستر به خودی خود و به
 اعتبار خود کلام تصویری در شناسایی و معرفی حزب ندارد. و زنده
 اصلی و بار اصلی تصویری در این پوستر بر دو سمبل طومار و روبان است
 پس مجبوریم مجدداً و دقیقتر به این دو سمبل برگردیم. شاید
 آرم حزب در میان مفاهمی که آنها القاء میکنند مفهوم سیاسی
 خاصی بیابد. ^۳ اما این سمبلها و تصاویر چه چیز را بیان میکنند؟
 به اعتقاد من تصویر روبان و طومار در کنار هم تاسیس گذاردن
 و بنا نهادن یک شیء، یک موجود استوار، ازلی و ابدی و اشرافی
 را القا میکند. اطلاع میدهد که چیز پوشکوهی تولد یافته و بنا
 تاسیس آن همچون طومار و منشور مقرر گردیده است. هیچ بیسان
 ساده و سیاسی دیگری از این تصاویر نمی توان گرفت. بنا بر این
 ستاره حزب ما و آن کلمات - که ارزش تصویری و تبلیغی کمی

۱۱ شهریور

سالروز تشکیل حزب کمونیست ایران گرامی باد

هز حزب کمونیست ایران، گرد آوری از ارتش جهانی طبقه کارگر است که پیروی انقلاب اجتماعی پر شور و ایجاب و جاهل را بر سر سوزنیست بر راهی و آوان خود قرار داده است.

هز حزب کمونیست ایران، حزب استوار و توانی، خشکی نابرابری و فقر کارگران کارگران و عمارت کمونیست ایران است. حزب کمونیست ایران هدف دارد بر آوان طبقه کارگر ایران است که هیچ نیروی قادر به مبارزه گیری آن نیست.

هز حزب کمونیست ایران، نظیر و نماد است استقلال برنامه ای، سیاست و تشکیلاتی طبقه کارگر ایران، در برابر همه اشراف و بیوفای سیاست غیر پرولتاریست. حزب کمونیست ایران از روی طبقه تمام توانمیت - کمونیست های است که برای تأسیس این استقلال طبقه ای جنگیده اند.

هز حزب کمونیست ایران، در پی پیروی پر شور و شادمانی انقلابی ایران و دست همی بشناسی متضاد طبقه کارگر جهانی، پر شری و تکاملی و استقلال روز افزون روز پرولتاریسم در سطح جهانی و مردمی اقتصاد می بیند که جهانی سودا به جای از کار گرفته است، نشان از رزق طبقه کارگر جهانی، و آثار ناخوشگوار آن بر کمونیستین را بر او

رود تا حزب کمونیست ایران

رود تا بر سر سوزنیست

ایرانیه کشور کمونیست ایران

۱۱ شهریور ۱۳۳۲

کارگران
و حزب کمونیست ایران مسئولند

ایرانیه کشور کمونیست ایران

دارند، در يك چنین هاله‌ای از مفهوم و بیان تصویری - که بار اصلی و وزنه اصلی را دارند، قرار گرفته است. بیننده از تأسیس شدن و متولد شدن يك موجودیت پرشکوه و متین خوشحال می‌شود اما آیا بلافاصله این را درمی‌یابد که این يك حزب رزمنده سیاسی است که می‌خواهد تمام نظام موجود را زیر و زبر کند؟ بیننده از تولد موجودیتی برجیروت که گویا ابلاغ آن ریشه‌های آسمانی هم داشته باشد احساس اطمینان و انبساط خاطر می‌کند. اما آیا احساس می‌کند که این چیزی که متولد شده، يك حزب پویا و همیشه در حال تحول است که اساساً در نقد کلیت جا می‌ماند موجود هستی یافته و با اقتقاد دائم و کارساز پیش می‌رود؟

بنظر من خیر. هیچ‌کدام از این احساسات و القاقات به بیننده منتقل نمی‌شود. چرا که پوستر چنین بار و بیانی ندارد و این نقطه ضعف اساسی پوستر مورد بحث ماست. به بیان دیگر این پوستر پوستری است غیر سیاسی که خصوصیات و ویژگی‌ها و یا يك خصوصیت برجسته‌ی حزبی را که دو مین سالگرد تأسیس آنرا جشن گرفتیم بیان نمی‌دارد. برای آنکه منظورم کاملاً روشن شود در آخر از يك مثال کمک می‌گیرم. فرض کنید بجای ستاره حزب ما آرم يك موشه خیریه‌ی وابسته به کلیسا که صد سال است فعالیت می‌کند قرار داشته باشد. و بجای کلمات درون طومار هم آیاتی از انجیل در وصف و تقدیس نیکوکاری و دستگیری از بینوایان نوشته شده باشد. آیا بنظر شما در چنین حالی ما يك آفیش تبلیغاتی مناسب برای گرامی داشت سالگرد تأسیس چنین موشه‌ای نداریم؟

م. ص.

۱۳۹۶/۱/۲۵

خانم

خانم خالی مانده

ماندم برای بوئیدن گل روئیده خاک خواهرم

به گورستان رفته!

بپریم:

خسته و دلمرده

عاصی و زخم خورده

کنار پیاده و هوا مگر می پرانند

حضور بیکار و شرابا زانوان نفرت در بغل می پوشاند!

برادریم هم نمی دانم کجاست!

حتما به زندان برده اند بیکراست!

برادریم کارگر بوده

با دستا نفع خوشبختی به کارخانه می دادند

و با شانه‌های سیه‌روزی حمل می‌کرد

بوا نرم:

قلبی داشت به خروش تمام دنیا

دستانی به کارائی خواستن

فوران عشقی

به دانستن

متحد کردن

تغییر دادن

و چشمانی پر امید به فردا

امیدوار و همین حالا

گرچه نترزدان است

اما با وسعت يك پنجه

يك روزن

نمی‌نگورده نمی‌نگورده نه نمی‌نگرد به دنیا

امید دارد و همین حالا

بواسر من به فردا

مانند بیچاره

هر روز در گورستان است

قمه بدستان مسلمان

در يك ظهر سوزان تابستان

خواهرم را کشتند
و مادرم را روانه کردند به گورستان
مادر خشم شهرم

هر روز از خیابان تا گورستان
از گورستان تا خیابان

بدر نفرت می کارد
و منتظر طغیان عشقی است

آی ل موج موج مُشقی

که این همه خون را بشوید
منتظر فردا

به مانند بدر

بدر بیگار در بدر

با رود بار خشک خیابان

که با هجوم سیلاب فردا

باید سیراب شود

خانهها خالی مانده

مادرها برای از دست رفته به گورستان ها

پدرها برای کار به خیابانها

برادرها برای حوص آزادی در زندانها

و من برای همه

که در اینجایم

- با برد همه می گویم
با خشم همه می جنگم
با عشق همه می سازم
و با امید همه می کارم

که یک روز سبز سازه
از تریچه آفتاب
شماره پنجم

شهرم
سلخ کارم
را گرد بو گیرد خاک
رها و آزاد بگردم

و بگویم
... آئی ... وای جمع ناپیده از کثرت

کثرت انسانها
سلام بر شما

سلام به این شهر آزاد شده
سلام به فردا

ب - الوئسد

۶۴ / ۰ / ۰

